www.svoboda-news.com
LIBRARY OF CONGRESS
SLAVIC READING ROOM
WASHINGTON D.C. 20540

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 70. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го КВІТНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 13, 1984 No. 70. VOL. XCI.

Представники громади у Філядельфії зустрілися з шефом поліції Г. Самбором

Філядельфія. — (ПС УГМФ). — В понеділок, 9-го квітня ц. р., представники української громади метрополітальної Філядельфії, на чолі з головою проф. д-ром Петром Стерчом, відбули передвеликодню зустріч із найвищим рангою членом Міського уряду Філядельфії українського роду — комишенером поліції Григорієм Самбором. Зустріч відбулася під час сніданку в Белвю Стратфорд готелі, що тривав від год. 8:30 до 10-ої перед полуднем.

Сніданок з комишинером Самбором був задуманий для обопільного взаємозапізнання, а тому комишенер Самбор обширно розповів про свою родину, а зокрема про своїх батьків, братів і сестер, як і про своїх дітей. Батько його був українцем із Самбірщини, а мати походить з роду пенсильванійських „дач". Виявив він чимало гордости із свого українського походження, хоч і наголошував він потребу приязного співжиття з людьми всіх інших національностей, релігійних і расових походжень.

До речі, комишенер Самбор виявив добру поінформованість про стан розбиття в організованому житті українців в Америці й висловив свою думку, що таке розбиття не приносить добра українцям Америки. Наголосив він також потребу більшої загальної активізації українців у загальноамериканському життю, а зокрема необхідність більш посиленої інформації американського суспільства про український нарід, бо тільки в той спосіб можна змінити ту негативну уяву про українців, що її противники українського народу вщепили через пресу і т. п. зовнішньому світові. На його думку, для цієї справи необхідно включити здібних людей, які працювали б систематично, а не лише спорадично. Потрібно давати відсіч на неправдиві наклепи, але й потрібно інформувати світ про поточну діяльність української громади й регулярно насвітлювати справжній вклад українців у духову скарбницю людства.

У сніданку-зустрічі з комишенером Самбором взяли участь, крім д-ра П. Стерча: Віра Андрейчик, Володимир Василащук, Орися Гевка, д-р Роман Дикий, Йосип Коновал, інж. Михайло Нич, Петро Тарнавський, Дмитро Ткачук і Марта Шиприкевич.

На згадку цієї першої того рода зустрічі передано для дружини комишенера Самбора три гуцульські великодні писанки роботи Анни Василащук, матері Володимира, який подбав про цю передвеликодню зустріч.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА МОЛОДИХ

Ню Бранзвик, Н. Дж. — Заходами 4-го Відділу Союзу Українок Америки тут в неділю, 15-го квітня ц. р., від год. 12-ої вполудне до 4-ої по полудні в церковній залі, при 86 Лівінгстон авеню, відбудеться мистецька виставка молодих українських малярів. Участь візьмуть: Христина Деберрі-Головчак, Григорій Гивель, Тереса Марків, Ореста Федун і Христина Котляр-Чура.

Появилася кантата І. Соневицького

Ню Йорк (Д. Каранович). — Заходом Української Музичної Фундації вийшла з друку кантата „Любіть Україну" Ігора Соневицького. Це видання має 32 сторінки, обкладинку зготовив Богдан Титла.

Кантата для мішаного хору, сопрана і баритона в супроводі фортепіяна була нагороджена конкурсом, влаштованим хором „Думка" в 1963 році. Визначні композитори і музикологи осудили кантату незвичайно прихильно і признали їй похвальне вирізнення.

Текст поезії Володимира Сосюри інспірував І. Соневицького до написання твору, в якому він поєднав емоційні моменти з психологічними мотивами поезії. Щирий теплий ліризм, мрійлива задума і контрастовий дух енергійности, завзяття — все те І. Соневицький відобразив переконливо по мистецьки. Він розкрив музично глибокий зміст поезії і надав йому особливого звукового українського кольориту.

Астронавти „Челленджера" виконали свою місію

Кейп Канаверал, Фл. — Адміністрація міжпростірних полетів в Гюстоні і керівництво запусків міжпростірних кораблів в Кейп Кенаверал на Фльориді, як також п'ятьох астронавтів, які тепер кружляють довкола Землі на міжпростірному кораблі „Челленджер", дуже задоволені своєю місією направи сателіта, якого вони після докладних оглядин і заміни деяких частин, знову запустили в орбіту. Астронавт Джеймс ван Гофтен із захопленням заявив: „Кажу вам все так було зроблено прецизно і вдало, що ми усі були захоплені справністю цієї місії".

Два астронавти побували 7 годин і 7 хвилин назовні „Челленджера", встановляючи тим самим рекорд і вже це саме вважається великим досягненням астронавтів з теперішнього полету. Очевидно, найбільшим досягненням була направа сателіта „Соляр Макс", якого прийшлося втягати до середини корабля, направити і знову, при допомозі спеціяльного приладу у виді довгої штаби запустити в орбіту. Президент Роналд Реґен, жартуючи з астронавтами, пропонував їм привести сателіта зі собою на землю, бо, мовляв, це дуже коштовна річ. Але на превелике здивування всіх, головно керівництва полетів, сателіта вдалося направити і він з новою системою, насичений електричною силою, був запущений для дальшого виконування призначеної йому місії.

„Челленджер" має повернутися на Землю сьогодні вранці.

ГУБЕРНАТОР НЮ ДЖЕРЗІ ТОМАС КЕЙН без великого розголосу старається допомогти багатьом жидівським родинам виїхати з СССР на Захід, особливо тим, які вже від довшого часу безуспішно стараються про виїзд. Кейн свого часу писав листи в тій справі до Юрія Андропова, а по його смерті до нового совєтського лідера Константина Черненка і амбасадора СССР у Вашінґтоні Анатолія Добриніна. Для прикладу такої відмови виїзду Кейн називає родину 37-річного математика Боріса Кльоца, який вже понад 10 років старається про виїзд до Ізраїля, або іншої західньої країни. Розмовляючи у тій справі з кореспондентами, губернатор Кейн заявив, що з його заходів напевно скористають також особи інших національностей, бо він у листуванні і телефонічних розмовах виразно натякає на право кожного на еміґрацію, якщо він собі цього бажає.

Р. КОНКВЕСТ ЗАКІНЧУЄ ПРАЦЮ ПРО „СХОВАНИЙ ГОЛОКОСТ"

Кеймбрідж, Масс. (Д-р Дж. Е. Мейс). — Д-р Роберт Конквест подав закінчену робочу копію його нової книги про український голод, яка має незабаром вийти з друку, і обговорював її на науковому семінарі 12-го березня, тут, у Гарвардському Українському Науковому Інституті. Хоч манускрипт - машинопис проходитиме ще невеличкі корективи, перше ніж праця врешті-решт появиться друком, все таки це означає, що цей величезний проєкт про штучний голод вже цілком закінчений.

Книгу фундують спільно УНІГУ і Український Народний Союз. Назва книги: „Схований Голокост: колективізація і терор Голоду". Манускрипт обіцяє бути монументальною працею такого засягу і впливу, яким був і є твір д-ра Р. Конквеста, найбільш досі відома в світі його книга, „Великий терор: Сталінські чистки 1930-их років".

Головну тему книги „Схований Голокост" можна підсумувати, прочитавши перші кілька рядків з вступу д-ра Конквеста. Він пише: „П'ятдесят років перед тим, як я пишу оці рядки, Україна і терени на схід від неї, де переважно розмовлялося українською мовою, велетенський обшир території з десятками мільйонів населення — були, як один безмежний Бельзен. Четвертина сільського населення — чоловіки, жінки і діти, лежали мертві або вмираючі, решта у різних стадіях цілковитого виснаження, не мала ні дрібки сили поховати своїх рідних чи сусідів.

У цей час, так само як у Бельзені, добре відгодовані загони поліції та партійців наглядали над жертвами.

Це був апогей 'революції згори' — як її назвав Сталін, у якій він і його прибічники розтоптали два елементи, які уважалося непоправно ворожими до режиму: в першу чергу — селянство СССР в цілому, а в другу чергу — Україну, як націю.

„Якщо говорити про режим і політику, то 50 років — це великий час. Якщо говорити про людське життя, тоді це не так давно. Я зустрічався з чоловіками і жінками, які зазнали на власній шкірі тих досвідчень, про які ви читатимете в цій книзі, як були вони дітьми або й дорослими в молодому віці. Серед цих людей є особи з відчуттям провини, бо вони вижили; провини і того ірраціонального сорому, бо вони були серед тих, що лишилися при житті, коли їхні приятелі, батьки, брати й сестри померли. Це те саме почуття вини, що його теж знаходимо поміж уцілілими жертвами нацистських концентраційних таборів.

„У інших площинах те, що сталося, було частиною нормального політичного досвіду і практики старших віком членів сьогоднішньої керівної групи в Кремлі. Але поза тим система, що тоді існувала по селах (і провінції), є частиною того совєтського порядку і устрою, який існує і сьогодні, але методи, застосовувані тоді, щоб створити отой штучний голод, ніколи не були засуджені, за винятком дрібниць".

Праця д-ра Конквеста пояснює український голод у стосунку до двох взаємно переплетених ниток розповіді: комуністичної детермінації — рішення знищити селянство як клясу, і знищити українців, як націю, яка намагалася самовизначитися, тобто вирішувати свою власну долю. Обидва міркування були в основному поєднані в Леніновому розумуванні, оскільки „національна проблема" розглядалася в основі як селянська проблема, а міста, поза етнічною Росією, були в той час переважно російськими або зрусифікованими.

Тож українське селянство стало жертвою подвійного тиску, і як селяни і як українці. Це власне тому голод був скерований у головному проти українців: і як намір розв'язати „проблему" найбільш ворохобного і найбільшого неросійського народу в СССР шляхом геноциду, скерованого проти соціяльної бази українців, що і було проведено в життя, рівнобіжно і співпадаючи з кампанією знищення українських інституцій і української еліти.

Д-р Конквест цитує міжнародну конвенцію про геноцид, як прийняту в всьому світі дефініцію про те, що таке геноцид, і зауважує, що проф. Рафаель Лемкін, який був автором цієї конвенції, якраз наводить обговорюваний український голод як клясичний приклад геноциду.

Основний масив праці Конквеста розпадається на три частини, пов'язаних між собою. Частина перша: „Поборники: партія, селянство, держава", тче і сплітає нитку паралельних заходів Комуністичної партії СССР щодо неросійських націй Совєтського Союзу.

Частина друга, „Знищити селянство!", ліквідацію селянства розглядає як „перебудову села" шляхом розкуркулювання і колективізації, що було власне кампанією, яка приготувала сцену для Українського голокосту.

Частина третя: „Терор голоду", займається самим голодом і є помітно найбільшою частиною книги, що займає поміж двома п'ятими і половиною цілого тексту. Твір бездоганно документований — автор подає 1,300 джерел і переплітає разом совєтські і не-совєтські свідчення про Великий голод у незвичайно умілий спосіб.

Д-р Конквест передискутував проблеми, які виникли перед ним під час написання книги, на спеціяльному семінарі в УНІГУ, що носив назву: „Колективізація і терор голоду, як історія". Він розпочав свою доповідь вступом про історію в загальному, зауважуючи, що завданням історика є зробити його працю доступною для загального освіченого читача. А це означає, що слід намагатися зробити зрозумілими дуже складні події, намагатися цікаво і з належним умінням реконструювати мотиви тих, „хто рухає", і тих, „кого рухають", і зробити так, щоб обговорювані події були не тільки зрозумілими, але і ймовірними.

Як приклад, він навів нещодавню контроверсію у Вінніпеґу про те, чи варт вивчати Великий голод в школах в курсі викладів історії. Якраз така подія свідчить, що намагання заперечувати голод тими, хто був організатором українського геноциду, не є без успіху. Проте оці голодові факти треба довести до відома тих, хто не в стані повірити, що таке страхіття справді мало місце. Конечно є додати різноманітні і взаємно доповнюючі й скріпляючі себе докази в комулятивний спосіб. На щастя, ми маємо наочних свідків тут і совєтську „художню" літературу, які відповідають одне одному так досконало, що насправді майже не можливо їх одні від одних відділити: де і кінцевий облік знищеного населення СССР 1937 року, і спогади колишніх активістів колективізації, і листи німецьких євангеликів до їхніх земляків у Німеччині, і документи по різних міжнародних бюрах в різних країнах світу, і нарешті західні рапорти журналістів і кореспондентів, та навіть певні докумен-

Закінчення на ст. 6.

К. ЧЕРНЕНКА ОБРАЛИ ПРЕЗИДЕНТОМ СССР

Москва. — Константина Черненка, генерального секретаря Центрального Комітету КПСС і голову Ради оборони, обрали на спільній сесії Верховної Ради (гумового парляменту, який схвалює все те, що постановили Політбюро і Центральний Комітет) головою Президії Верховної Ради СССР, тобто президентом, і таким чином він сконцентрував найвищу владу у своїх руках, досягнувши тих постів в совєтській ієрархії, які раніше займали його попередники Леонід Брежнєв і Юрій Андропов.

Хворий 72-річний кремлівський старичок К. Черненко прийшов до влади після смерти Ю. Андропова, довголітнього архи-каґебіста, який на протязі понад 15 років був пострахом для кожного громадянина „країни рад". Ставши генеральним секретарем ЦК КПСС, Черненко за кілька тижнів перебрав головство в Раді оборони, а тепер став 10-им з черги головою Президії Верховної Ради, обраний на це високе становище „одноголосно".

Політичні спостерігачі відмічують, що К. Черненко, не зважаючи на те, що деякі західні засоби масової інформації вважають його недолугим і не „здібним" для такого високого становища, зумів скоріше як його попердник закріпити за собою всю владу і обсадити ключеві пости прихильними до нього людьми. Західні кореспонденти, акредитовані в Совєтському Союзі вважають, що другою з черги особою в Політбюро є Міхаїл Ґорбачов, який висунув кандидатуру К. Черненка на президента СССР. При тому він виголосив коротку, але дуже багатомовну промову, підкреслюючи не тільки заслуги висуненого ним кандидата, але також потребу колективного керівництва і єдности керівництва компартії, яке взяло на себе велику відповідальність перед компартією і народом.

Черненко був задоволений „одноголосним схваленням" пропозиції Ґорбачова і вітав зібрання піднесенням рук. Під час виголошення ним доповіді кореспонденти помітили його кволість: йому бракувало віддиху, він дуже повільно підходив до подіюму тримаючись за поруччя, його голос вказував на якусь затяжну хворобу. На Заході запитують: „Чи довго Черненко залишиться на здобутих ним постах у совєтській ієрархії?". Не відомо, але за плечима К. Черненка вже очікує на високий пост М.С. Ґорбачов, 53-річний наймолодший член Політбюра, який покищо прославляє Черненка, як „людину високих особистих прикмет і борця за мир", але готується сам засісти на кремлівському троні.

Верховна Рада затвердила також Ніколая Тіхонова на голову Ради Міністрів СССР. Головними керівниками СССР, на думку західніх спостерігачів, далі залишаються, крім Черненка, маршал Дімітрі Устінов, міністер оборони, Андрей Ґромико, міністер закордонних справ, Н. Тіхонов, голова Ради Міністрів, і Міхаїл Ґорбачов, особистий протеже К. Черненка.

Сенат висловився проти заміновування портів в Нікараґуа

Вашінґтон. — Сенат голосами 84 проти 12 прийняв незобов'язуючу Уряд резолюцію, яка закликає до припинення заміновування нікараґуанських портів і обмеження фондів для Сі-Ай-Ей, Американської Центральної Розвідчої Агенції, яка зуживає призначений Конґресом фонд для допомоги місцевим антикомуністичним повстанцям, які ведуть активну боротьбу проти прокомуністичного уряду сандіністів, що тісно співпрацюють з Совєтським Союзом і Кубою, для поширення комуністичної гегемонії в Центральній, а то й у цілій Латинській Америці.

Резолюцію запропонував сенатор Едвард Кеннеді, а республіканці, які мають невелику більшість в Сенаті, погодились її підтримати з передумовою, що Кеннеді не буде виступати проти старань Адміністрації президента Роналда Реґена відтягнути з Міжнародного Суду справу Нікараґуа, або принаймні відхилити його юрисдикцію в цій справі на два роки.

Впливові республіканські сенатори були здивовані і обурені, що Адміністрація не повідомила їх про плян заміновування портів в Нікараґуа, не зважаючи на те, що цією справою займалися самі нікараґуанці-антикомуністи, а не американські дорадники. Резолюція сен. Е. Кеннеді виразно говорить, що Уряд не має права вживати призначеного фонду для операцій Сі-Ай-Ей в Центральній Америці для бльокування Нікараґуа чи створення воєнної загрози в Караїбському обширі. Голосування на повному засіданні Сенату відбулося тільки тоді, як сен. Говард Бейкер, лідер республіканської більшости, полагодив справу компромісу з Кеннеді за закритими дверима і вияснив присутнім про що властиво йдеться. Одинокий сенатор-демократ Рассел Лонґ прилучився до II-ох республіканців, які голосували проти цієї резолюції.

В Палаті Репрезентантів Комісія міжнародних справ проголосувала подібну резолюцію і слід сподіватися, що й ціла Палата прийме її.

ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ НОВОЇ АНГЛІЇ

Гартфорд, Конн. — В суботу, 5-го травня ц.р., тут в залі Української Школи, при 125 Ветерсфілд авеню в Гартфорді відбудеться День Союзянки Округи СУА Нової Англії. В програмі свята: мистецька виставка образів від год. 1-ої по полудні та „Гуцульський вечір" в слові, пісні і прозірках о год. 6-ій увечері.

У СВІТІ

ШАХРАЙСТВО КВИТКІВ НА ЛІТАКИ досягає річно півбільйона долярів у світі, що незвичайно турбує Міжнародну асоціяцію повітряного транспорту, яка тепер переходить в протинаступ на фальшівників і викрадачів квитків. Ця Асоціяція запроваджує централізовану комп'ютерську систему для повітряних ліній усього світу, щоб у разі викриття фальшивого квитка можна було прослідкувати, звідки він походить. Серед шахрайства квитками на першому місці стоять крадіжки, за ними йдуть підроблювачі квитків, а далі — нечесні аґенти по летунських бюрах, які продають квитки без того, щоб їх занотувати в книги.

В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ перед пресою з обуренням виступив совєтський представник Олег Трояновський, натавровуючи американський „імперіялізм", що, згідно з Трояновським, проявився тепер особливо яскраво в акції замінування інтернаціональних вод навколо Нікараґуа здогадно Сі-Ай-Ей. Делеґат СССР Трояновський на пресовій конференції з притиском додав, що тепер „ЗСА є в найтемнішому періоді своїх відносин з Совєтським Союзом", і що зустріч на вершинах поміж обидвома лідерами суперпотуг тепер влітку була б непродуктивною.

КОНСТАНТИН ЧЕРНЕНКО, генеральний секретар КПСС і головний командувач совєтських збройних сил, на засіданні Президії Верховної Ради 11-го квітня став ще й „президентом" СССР, тобто головою Президії Верховної Ради СССР, і цим скупчив у своїх руках всі три найвищі позиції совєтської імперії, які перед ним займали його попередники — і Брежнєв і Андропов. На заході знавці-совєтологи припускали, що влада ця буде поділена поміж трьома, або принаймні поміж двома головачами; тепер виходить, що вони помилялися, а Черненко „тихою ступою" зібрав усі віжки у свої руки.

ЗРІСТ ТЕРОРИЗМУ В АРАБСЬКИХ КРАЇНАХ навколо Перської затоки, спричинниками якого уважаються загально Іран аятолли Хомейні, позначився на тому, що також змінюються мусульманські стародавні традиції, тобто там доводиться людям жити, відступаючи від деяких приписів Корану. Наприклад, жінки арабки в Кувейті, які провадять автом, повинні були все таки закривати своє обличчя паранжею (покровом на обличчя). Але тепер поліція Кувейту вимагає від всіх жінок водіїв авт мати відкриті обличчя, щоб легше було поліції ловити терористів, присланих з Ірану, чи з якої іншої країни, для здійснювання терористичних актів. Кувейт — ця найбагатша завдяки нафті країна Сходу, зазнала цілого ряду терористичних атак в останньому часі, зокрема погані шіоть вибухів відбулися тут в грудні минулого року.

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ КАБІНЕТ в середині березня опублікував плян вкласти понад один більйон долярів у дослідницьку ділянку, щоб розбудовувати високотехнологічні царини в господарстві країни. В останньому часі Бонн все більше й більше турбується відносним „відставанням" західньонімецької технології в світі в порівнянні з Японією і Америкою. Оце бажання „догнати" ЗСА і Японію викликало думку створити в Німеччині „високотехнічні" університети, щоб здійснити цей далекозорий плян для відновлення провідної технічної ролі Німеччини в світі, як це було раніше в історії. Говорять також про те, що ділянка високої технології матиме значні податкові полегші для її стимулювання.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН, не зважаючи на внутрішні клопоти і передвиборчу кампанію, а особливо розвиток подій в Центральній Америці, підготовляється до важливої подорожі до Китайської Народної Республіки. Поінформовані особи кажуть, що Президент, правдоподібно, запропонує китайським лідерам, щоб вони включили своїх астронавтів до чергових полетів американських міжпростірних кораблів. Таким способом вони набиратимуть практики для своїх майбутніх полетів, які ледве чи розпічнуться скоро.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ЕДВАДР КАЧ погодився, що місто заплатить 25 мільйонів долярів на реставрацію, тобто цілковите відновлення спортового стадіону з передумовою, що нюйоркська бейзболова дружина Метс погодиться на підписання договору з містом на 25 років. В договорі є також клявзуля, що сьогоднішні і майбутні керівники Метс повинні ділитись Шей стадіоном з якоюсь професійною футбольною дружиною. Покищо в тій справі ведуться переговори і жадна сторона не прийняла ще остаточного рішення.

КАНДИДАТИ НА ПРЕЗИДЕНТА від Демократичної партії, — пише газета „Дейлі Нюз" у числі з 11-го квітня ц.р., — досі витратили на передвиборчу кампанію: Волтер Мондейл — 17,571,326 долярів, сенатор Джан Ґленн — 111,719,151, сенатор Алан Кренстон — 16,612,212, сенатор Ґері Гарт — 3,819, 137 і проповідник Джессі Джексон — 1,323,599 долярів. Республіканський кандилат, теперішній президент Роналд Реґен, який не веде передвиборчої кампанії, бо не має ще суперника, витратив вже 3,591,762 долярів. Газета підкреслює, що кампанія щойно почалася і ці витрати будуть значно більші.

КОМІШЕНЕР НЮЙОРКСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ Бенджамин Ворд, виступаючи на зізнанні в Палаті Репрезентантів у справі наркотиків, продаж яких дуже поширений у великих містах, заявив, що ані він, ані управа міста Ню Йорку не можуть дати собі ради з широко розповсюдженою сіткою торгівців наркотиками, бо для цього вони не мають ані відповідної кількости людей, ані достатніх фондів. Крім того велкі міста мають ще інші проблеми для розв'язки яких вони потребують федеральної допомоги.

ГРУПА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ европейських і латиноамериканських держав зібралися у вівторок, 10-го квітня ц.р., в головній кватирі Об'єднаних Націй в Ню Йорку для того, щоб обміркувати загальну ситуацію в Центральній Америці, зокрема в Нікараґуа і Ель Сальвадорі. До групи входили представники Мехіко, Західньої Німеччини, Еспанії, Великобританії, Франції, Ірляндії, Канади, Колюмбії, Панами і Венесуелі. Вони критично висловились до політики Адміністрації президента Роналда Реґена в Центральній Америці, зокрема Нікараґуа і засудили замінування нікараґуанських портів. Речники груп зустрінулись опісля з генеральним секретарем ОН Гавіє Перезом де Куєяром і знайшли в нього повне зрозуміння до своїх турбот. Політичні спостерігачі відмітили, що до цієї групи в першу чергу входили держави, які торгували з Нікараґуа на широку скалю і від часу замінування портів втратили додаткові доходи, які вони мали з тієї торгівлі.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, April 15:

- Hryhory Kytasty, bandurist, conductor, composer, dies at age 77.
- Vyacheslav Chornovil now working at "compulsory labor" in Yakutsk ASSR.
- Supreme Council of the Organization of Ukrainian Nationalists issues appeal calling for an end to colonial exploitation of Ukraine by the USSR.
- Canadian Lemko Association defends Ukrainian dissident Mykola Horbal.
- Sounds and views, Panorama, Notes on people, plus our regular features.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хемічні засоби війни і Москва

Заклик президента Реґена до державних провідників світу в справі заборони продукування, поширювання й вживання хемічних засобів війни впав на глухі вуха в Москві.

Кілька місяців тому совєтський уряд у Москві проголосив, що він погодиться на продовження міжнародної перевірки у відносних країнах з метою знищення хемічних засобів війни, себто отруйних ґазів тощо. Щобільше, 2-го березня ц. р. Константин Черненко, теперішній совєтський лідер, повторив, що заключення такого договору про невживання цих хемічних засобів та їх знищення могло б значно допомогти в покращанні совєтсько-американських відносин.

Отже, були сподівання, що Черненко, якщо не підтримає погляду президента Реґена, то щонайменше не буде публічно виступати проти такого міжнародного договору.

Проте сталося навпаки. Негайно після промови президента Реґена, совєтський уряд засудив цю пропозицію, заявляючи, що Кремль немає „найменшого наміру знищити свої арсенали з хемічними засобами війни..."

Пригадуємо, що пропозиція американського Уряду зродилася після перевірених повідомлень про вживання отруйних ґазів чи інших хемічних засобів урядом Іраку у його війні проти Ірану. Ірак, як відомо, є союзником Совєтського Союзу, який єдиний має великі арсенали хемічних засобів війни. З того виходить, що Москва і її союзник, комуністичний В'єтнам, вживали хемічних засобів війни в Ляосі і Камбоджі, де понад 10,000 осіб згинуло від цих хемічних засобів. Зрозуміло, що совєти цьому заперечують і далі настоюють на тому, що СССР респектує Женевський протокол з 1925 року.

Мілітарні спеціялісти твердять, що совєтські арсенали хемічних засобів війни перевищають американські арсенали в пропорції 10 до 1.

Щобільше, ці самі мілітарні спеціялісти твердять, що від 5 до 30 відсотків совєтської конвенціональної зброї мають і певні хемічні елементи. Совєтська військова стратегія рівнож підкреслює тактичне значення хемічної зброї. Совєтський бойовий вишкіл включає також навчання в хемічних засобах війни.

Америка в цій ділянці є позаду Совєтського Союзу, бо як згадують ці знавці військових справ, американський Конґрес тричі не погодився на звернення президента Реґена про ухвалення фондів на доповнення американського хемічного арсеналу.

Така постава Конґресу не тільки дала поштовх совєтам для збільшення арсеналу хемічних засобів війни, але ще й ослабила американські позиції для роззброєння „торгів" з Москвою.

Багато членів Конґресу тривають у наївному переконанні, що совєти будуть притримуватися Женевського протоколу з 1925 року, та Біологічної конвенції з 1972 року, які забороняють вживання хемічних засобів війни.

А факт, що совєтські „клієнти" в роді Іраку чи В'єтнаму, вживають тих хемічних засобів, не переконує багатьох членів Конґресу?

Як знаємо з новітньої історії, Совєтський Союз вперто і послідовно порушує міжнародні договори, якщо вони стоять на перешкоді в його плянах для завоювання цілого світу.

Як можна сподіватися, американська ініціятива в справі заключення міжнародного договору із забороною вживання хемічних засобів війни, має дуже мало виглядів на успіх.

Чи може Америка залишитися без принаймні такої самої кількости хемічних засобів війни, як їх має Совєтський Союз? Це ж саме на думці Реґена, коли він домагається від Конґресу спеціяльних фондів, щоб збільшити ці хемічні засоби, не „пасти задніх" супроти Совєтського Союзу.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

А. Семенюк

АНТИУКРАЇНСЬКИЙ ВИСТУП

З нагоди 73-ліття широковідомого процесу Менделя Бейліса, який відбувся 1911 року в Києві, російський щоденник „Новое Русское слово", який виходить в Ню Йорку, помістив статтю авторства С. Фейґінова під заголовком „Исторический документ".

Коротка історія цього процесу така: весною 1911 року російська царська поліція в Києві висунула проти Менделя Бейліса обвинувачення, що начебто він кілька днів перед жидівською Пасхою убив 13-літнього хлопця Андрія Ющинського для того, щоб, „згідно з єврейським ритуалом," зужити цю християнську кров для традиційної „маци" на жидівську Пасху.

На підставі поданих матеріялів в статті С. Фейґінова зовсім ясно видно, що цей безглуздий процес в цілій тодішній російській імперії підтримувала не тільки царська поліція, але й широкі кола урядуючих царських чиновників, включно з міністром справедливости" Іваном Шегловітовим і київським прокурором Чаплінським, і що судові російські власті були настільки зацікавлені покаранням Бейліса, що навіть заборонили поліції перед судом перевести законне слідство для того, щоб не знайти справжнього убивника.

Але, не дивлячись на це, автор цієї статті „не забув" також до цієї сумнозвісної справи вмішати й українців. В згаданій статті С. Фейґінова написано дослівно таке: „Головним ініціятором обвинувачення Бейліса в ритуальному убивстві був київський студент, голова чорносотенного українського союзу 'Двухглавий орьол.' Голубєв. Його підтримував міністер справедливости Іван Шегловітов і київський прокуратор Чаплінський". Як направду є з „українським" цим союзом?

Поперше, історія українського політичного руху взагалі не знає української організації під назвою „Двухглавого орла"; по друге, ця назва для українців, які боролися за незалежність України, взагалі не має сенсу, бо „двухглавий орьол" був емблемою російського імператора і всі російські царі, починаючи від Петра І, різними жорстокими засобами намагалися зрусифікувати український нарід і таким чином „злити всі слов'янські ручаї в єдине російське море," творячи єдиний „російський народ". Автор статті в „Новом Русском Слове" напевно знає, що в часі процесу Бейліса українські організації були заборонені, а слово Україна не вживалося; офіційною назвою України була „Южная Россія", або Малоросія. Пригадаємо, що циркуляром міністра внутрішніх справ П. О. Валуєва (1814-1890) навіть було заборонено друкувати книги українською мовою. Валуєв був відомий з такої заяви, що ніякої окремої української мови не було, немає і бути не може. Слід додати і про Емський указ 1876 року царя Александра II, який був властиво доповненням циркуляру Валуєва і який був спрямований на придушення українського політичного руху і розвитку української культури. Цей указ царським урядом ніколи не був відкликаний.

Але, не дивлячись на всі ці історичні обставини, автор статті в „НРС" сьогодні, після 73-ох років, пише очевидно неправду про чорносотенний „український союз", що його підтримував сам царський міністер справедливости і київський прокуратор.

В чому ж справа? Чому саме тодішній російській владі так залежало на тому, щоб покарати не особливо замітного прикажчика цегельної фабрики Менахема Менделя Бейліса?

Щоб відповісти на це питання, треба конче взяти до уваги внутрішні політичні обставини в тодішній російській імперії: ще в 1905 році на території всієї Росії, тобто і на територіях всіх поневолених нею народів, відбулася революція під гаслами соціяльної і національної свободи та домагання переходу від російського монархістичного абсолютизму до демократії.

Тому проти цього революційного руху була створена урядова ультраконсервативна організація під назвою „Союз русского народа", яка поставила собі за мету за всяку ціну боронити старий абсолютизм російської монаршої влади, інтереси російського дворянства, інтереси привладної кліки, та вести безоглядну боротьбу проти визвольних рухів поневолених народів. Провідними особами цього руху були А. І. Дубровін, Н. Е. Марков 2-ий і В. М. Пуришкевич. Цей Союз видавав свої друковані органи під назвами „Русское знамя" „Обьединение" і „Гроза", які виходили в Петербурзі, тобто в тодішній столиці царської імперії.

Згодом частина цього Союзу почала називати себе „Союзом Архангела Михаила". Для активної боротьби з противниками російського монархізму з ініціятиви „Союзу Русского народа" та царської поліції були організовані узброєні так зв. „Чорні сотні".

Членами „Чорних сотень" були російські шовіністичні елементи, вірні „трьом китам" царизму: самодержавіє, православіє і народность, на яких спочивала імперська Росія.

Одним із таких добре випробованих способів всіх тиранів є засада: „діли і пануй", і тому, щоб відвернути увагу від багатьох не розв'язаних і дошкульних проблем імперії та щоб послабити сили революційних настроїв серед населення т. званих „окраїн", „Союз

Закінчення на 5.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Величезний успіх української симфонічної музики

Ювілейний концерт, що відбувся у 90-річчя заснування УНС його заходами, в заповненій по береги репрезентаційній Карнеґі Голл 1-го квітня 1984 року, треба назвати виїмковим, а навіть епохальним, бо з культурно-музичної точки погляду, це була одна з найважливіших імпрез-концертів від самих початків заіснування нашого поселення у ЗСА до сьогодні.

Дуже цінними композиціями в програмі концерту були такі твори, як написана для цієї події, вперше виведена „Святкова увертюра" Юрія Фіяли, а теж „Слов'янський фортепіяновий концерт" Бориса Лятошинського. Однак найбільш побажаною і очікуваною новиною та підставою унікальности концерту було виконання найбільшої композиції великого Станислава Людкевича, з повною симфонічною оркестрою, кантати- симфонії „Кавказ". Диригував заповзятий і талановитий Володимир Колесник, співав Канадський Український Оперний Хор з Торонто, грала, заснована славнозвісним Л. Стоковським, Американська симфонічна оркестра з Ню Йорку (в ній грають і українці). Завислим у повітрі стало побажання, щоб до Канадського Хору, в цьому концерті була долучилась місцева „Думка". Тоді бо навіть і сама участь Ню Йорку в цьому одноразовому концерті була б куди знач ніша.

Започатковано програму прапрем'єрою „Святкової увертюри", що тривала біля 14 хвилин. Без сумніву з цим твором Фіялі пощастило. Виглядає, що наш композитор немов би спрок вола відходив від свого майже атонального стилю — а може тільки для цієї оказії, — бо композиція не зважаючи на дисонантні пов'язання і наголошення, звучала злагіднено і з'єднуючо, принадно і ефектовно. А вже ужиття і розцвічення у творі, як ляйтмотиву, відомої, зворушливої, народної „Чого вода каламутна" мусіла позискати кожного інтеліґентного слухача. Початковий легко скочний, а далі козачковий мотив у перехресній сполуці з мелодійним розмалюнком „Чого вода", був переданий музикотворцем дійсно помистецьки. Почувши цю „увертюру," зринає бажання почути більше творів цього композитора.

Самий Ю. Фіяла, прибувши з Монтреалю до Ню Йорку, щоб почути успішне виконання своєї праці, збирав на сцені Карнеґі Голл заслужені оплески від вдячних слухачів.

Як то добре було почути вкінці і славну композицію Бориса Лятошинського „Слов'янський фортепіяновий концерт," написаний 1953 року, та ще в такому високомистецькому виведенні, як Лідії Артимів. Цей твір був для неї теж новістю, проте вона прекрасно опанувала нелегку музику, віддаючи її зі всіма нюансами технічної і духової інтерпретації.

Енергійний і темпераментний диригент Колесник панував владно над оркестрою, видобуваючи з неї належне динамічно-ритмічне звучання. Однак тому, що було замало проб (одна, майже вся проба пішла на нотні поправки), не стало часу на потрібне випрацьовання притишення оркестри, яка інколи заглушувала дещо гру фортепіяну. Та самий твір — це перлина. Тут не має атоналізму Лятошинського з 20-их років; композиція ж модерної побудови привертає увагу кожного. Вона дуже різноманітна своїми мотивами і темпами. Найпомітніші в ній наспіви українські і польські; перші — своєю вишуканістю мелодики, другі — своєю чіткістю ритмічної танковости.

Само собою, що всі довгі очікування і цікавість були спрямовані передусім на вислухання і пережиття титанічного „Кавказу" Людкевича. Так, як кожна людина знає „Кавказ", так само повинна бути зазнайомлена з цією вагомою, високомистецькою і безмежно патріотичною композицією. Вона являється і досі короною української кантатно-симфонічної музики (започаткована 1902, скінчена 1913 року). Цей твір має і свою давненьку вже легендарність. В половині 20-их років, старші учні з деяких гімназій їхали до Львова на концерт, щоб тільки почути „Кавказ". А ми, малеча, могли тільки мріяти про те, що і нам може колись пощастить почути цю буревійну композицію.

„Кавказ", дуже глибока, символічна і багатогранна річ. Не буде користи, коли слухати її з поверховною духовою настановою. Тут треба повного вникнення, справжньої духової концентрації, розуміння слів Шевченка і музики Людкевича. Особливо йдеться про третю частину твору озаголовленого „Хортам і гончим слава", де музика, за словами поета, передає образно весь гострий сарказм і безжалісний насміх над російськими царями, їхніми прибічниками та послідовниками. Значення слова у фразі „Хортам і гончим і царям — слава", це зовсім відмінне й інше від того ж слова в „І вам слава сині гори" чи радісне „Слава" перед „Борітеся — поборете!" Там глум, іронія, тут — подив вдячности, героїчне прославлення і заклик до боротьби. Це навіть маломузикальний слухач мусить вбити собі в тямку. Тому музика третьої частини насміху над ворогом гідна великого признання і подиву, як Людкевич міг її так переконливо викресати зі себе.

Виконання „Кавказу" ви-

Закінчення на 5.

Іван Боднарук

У СТОРІЧЧЯ „НАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ"

Культурне відродження нашого народу в Західній Україні привело за собою і господарський розвиток цієї країни. В 2-ій половині XIX ст. з'явилося багато громадських діячів, які розуміли, що для повного життя народу треба не лише його культурного піднесення, але й економічного. Подібно, як у час перших початків культурного відродження народу, діячі того ж відродження ішли в народ з народолюбними чи просвітянськими ідеями, так і піонери нашого господарського відродження йшли в народ, несучи від села до села ідеї економічного відродження та кооперативної господарки.

З великим признанням і вдячністю згадуємо сьогодні подвижників нашого господарсько-торговельного відродження наших міст, перших повних посвяти діячів кооперації: Василя Нагірного, Аполлона Ничая, Івана Петрушевича, Миколу Заячківського, о. Остапа Нижанківського, Лева Горалевича, Андрія Полянського й інших, які зуміли защепити в народі нові економічні кличі та покласти підвалини для нашого пізнішого господарського розвитку. Завдяки їм постали господарські станиці, що дали матеріяльне забезпечення тисячам наших людей, що виховали наш загал у господарській ділянці й дали зрозуміння для кооперації. Одна з тих господарських станиць, яким припала така важлива роля в історії нашого економічного піднесення, святкувала саме недавно свій столітній ювілей. Це крайова споживча централя „Народної Торгівлі", яка своєю працею здобула була собі признання громадянства. Не зважаючи на всі труднощі й воєнні періоди, „Народна Торгівля", заснована 1883 року, стала гордістю нашого громадянства.

А те, що сказали ми про „Народну Торгівлю", відноситься і до нашої другої могутньої економічної установи, якою був „Маслосоюз". Крім матеріяльних користей, давали вони обидві ще й великі духово-виховні користі. Це їх велика заслуга, що переборено серед нашого загалу традиційну байдужість до торгівлі і вишколено цілу армію самостійних купців-фахівців і кооператорів. Наші економічні установи, „Народна Торгівля", „Маслосоюз", „Центросоюз", „Повітовий Союз Кооператив", „Торговельна Школа Рідної Школи" та інші виплекали тип нового практичного українця, умового й практичного працівника, якого нам так дуже колись бракувало.

Із Стрия вийшов „Маслосоюз", у селах Стрийщини постали перші молочарські кооперативи. Стрийщина дала українському народові батька нашої споживчої централі, Василя Нагірного. У Стрию працював ряд наших кооперативних діячів, як Є. Олесницький, о. Ост. Нижанківський, О. Бачинська, Денис Сембратович, А. Мудрик, А. Палій, Кость Петрушевич, А. Пеленський та багато інших, менш славних, а все ж дуже заслужених наших економічних діячів. Уже сама кількість наведених прізвищ вказує, що Стрийська округа відіграла передову ролю в історії української кооперації та нашого економічного відродження. Тривкі основи під нашу економічну організацію пооклав наш перший кооператор, архітект Василь Нагірний.

У 80-их роках минулого століття народовці засновують крамниці, каси, а в 1883 році, головно заходом В. Нагірного й о. Є. Дуткевича, пароха Рудна, „Народну Торгівлю" у Львові. „Просвіта" заохочує своїх членів і читальні, щоб творили і в себе такі крамниці. Виділ „Просвіти" видав у 1887 році „Порадник для крамниць", що його написав В. Нагірний. Народився Нагірний 1847 року, як син бідних селян, у Гірнім біля Стрия.

Пройшовши „дяківську" школу в рідному селі, вчився в „нормальній", а опісля в реальній школі в Стрию, а потім у Львові. Ще як учень 1-ої кляси реальної школи, втратив батьків і приневолений був пробиватися крізь життя власними силами. Закінчивши в 1870 році реальну школу, пішов до Львівської політехніки, а опісля поїхав студіювати архітектуру до Цюріху. Покінчивши студії, залишився до 1882 року в Швайцарії і працював як архітект. Повернувшись до краю, виголосив на II-му всенародному вічі українців у Львові 1883 року економічний реферат п. з. „Бесіда В. Нагірного, виголошена на другім Народнім Вічу Русинів 29 червня 1883 для умотивовання першої резолюції о економічних справах краю" („Діло", 1883, чч. 69-70). Те віче було величавою маніфестацією, на якому безпощадно скритиковано крайову і державну політику та господарку в Галичині й показано становище українського селянства. Але не В. Нагірний був автором того економічного реферату. Фактично опрацював його І. Франко. Про це пише сам Нагірний у своїх „Споминах" (Львів, 1935, стор. 40): „Організаційний комітет цього віча приділив мені економічний реферат. А що я з причини моєї 10-літньої неприсутности в Галичині не знав добре економічних обставин краю, то приготувати реферат допоміг мені знавець тих обставин, І. Франко".

Повернувшись до Галичини, зайнявся Нагірний

Закінчення на ст. 6.

Марта Тарнавська

ТРАГІЧНІ ПАРАДОКСИ ПАНТЕЛЕЙМОНА КУЛІША

III

Вільні хвилини присвячував малюванню, вивчанню чужих мов, читанню Діккенса і Байрона і власним літературним творам російською мовою. 1851 року обоє Куліші повернулися до Петербургу, а наступного року Куліш опублікував (під криптонімом, бо йому ще не вільно було друкувати) в журналі „Современник" три російськомовні свої твори: „автобіографічні повісті „Історія Уляни Терентієвни" та „Яков Яковлевіч" та історичний роман „Алексей Однорог". На весні 1853 року Куліші поїхали в Україну і там недалеко містечка Лубни придбали посілість і почали будувати власний хутір.

На зиму Куліші знову повернулися до Петербургу, де з початком 1854 року появилися у „Современнику" перші частини Кулішевої розвідки про Гоголя. В квітні цього ж року Куліші перебралися на свій хутір „Заріг". Життя на хуторі виявилося складнішим, як цього вони сподівалися. невигоди щоденного побуту, конфлікти з селянами не створювали потрібної для Кулішевої праці атмосфери. Олександра часто хворіла і перебувала на хуторі своїх батьків „Мотронівці". Куліш знову ж їздив часто збирати матеріяли для своєї праці про Гоголя і гостював у чужих маєтках. 1856 рік був роком двох великих Кулішевих успіхів: вийшла друком двотомова біографія Гоголя російською мовою і перший том „Записок о южной Руси" збірки етнографічних і літературних українських матеріялів з коментарем. Тут вперше Куліш запровадив власний правопис, що став пізніше основою модерної української ортографії. Цей же рік у приватному житті Кулішів замітний платонічними романами Куліша з Манею де Бальмен та з Лесею Милорадовичівною. Оновлення і відсвіження особистих відносин між подружжям Кулішів принесла їх спільна подорож 1858 року до Західньої Европи. Олександра почала в час подорожі записник, що дав, можливо, поштовх до її пізнішої літературної творчости. Куліші відвідали Німеччину, Швайцарію, північну Італію і з почуттям задоволення і внутрішнього спокою повернулись на рідний хутір.

Куліш продовжував свою активність: він став власником української друкарні в Петербурґу і заходився видавати український журнал „Хата". Цензура, одначе, не дала дозволу на періодичне видання. „Хата появилася 1860 року як одноразовий альманах і тут вперше задебютувала короткими оповіданнями Кулішева дружина, Ганна Барвінок. Але на особистому фронті виникали нові забурення. Куліш вже раніше захоплювався творами й особою Марка Вовчка. Це він перший відкрив її для української літератури та й видав першу збірку її оповідань. Але тепер — у 1859 році — коли Марія Маркович з чоловіком і сином перенеслась до Петербургу і стала центром уваги в літературних колах, Куліш був у стані екстази і шалів від кохання. Кулішеві листи до Марії Маркович не збереглися, в інших листах, одначе, залишились натяки на те, що Куліш, мовляв, покинув жінку і плянує з Марією виїхати закордон. Уся ця афера обірвалася з ініціятиви самої Марії Маркович, що про неї опісля Куліш скаже, що це був „не вовчок, а справжня вовчиця". Упокорений Куліш повернувся додому і поїхав разом із дружиною на Кавказ.

Тим часом Василь Білозерський здобув від уряду дозвіл на видання першого українського журналу і в січні 1861 року почав виходити щомісячник „Основа". Куліш став головним співробітником і за два роки існування журналу опублікував у ньому 61 різноманітних своїх праць. Посилена творча активність, одначе, не заважала 40-літньому Кулішеві зіграти останню свою ролю Дон Жуана. Літом 1860 року в нього була гаряча афера з Параскою Глібовою, дружиною поета-байкаря Леоніда — він прожив з нею кілька місяців у Чернігові, за тихою згодою її чоловіка, а рядом із цією пристрастю в нього була платонічна любов з Ганною фон Рентель, що знайшла віддзеркалення головно у листах. 1861 року Куліш в товаристві Костомарова відбув европейську подорож, що включала Німеччину, Швайцарію, Італію і Туреччину. Ця подорож дала стимул для нової поетичної творчости і 1862 року — рік після смерти Шевченка — Куліш опублікував велику книжку нових своїх поезій „Досвітки".

Роки 1862-63 Куліш провів на власному хуторі „Піддубен" біля Оленівки, у новознайденій гармонії із своєю дружиною Олександрою. Це були роки великих суспільних зрушень: офіційного знесення кріпацтва, Валуївського указу, польського повстання, урядових репресій. І ось у цей час Куліш, шукаючи виходу із трудного фінансового положення, приймає урядову посаду в російській адміністрації на терені т. зв. польського королівства. У Варшаві Куліш жив скромно, без жінки, ощаджуючи гроші, багато працюючи в архівах. Звільнення від служби прийшло, нібито, з уваги на стан здоров'я, але, — каже Луцький, — насправді тому, що від Куліша вимагали, щоб він зрікся своїх українських переконань — і він відмовився. Після служби в Варшаві Куліш ще якийсь час подорожував по Австрії та Італії, а в серпні 1869 року — він уже знову вдома на хуторі Піддубен. Три роки пізніше Куліш знову подорожує по Европі, тим разом із дружиною. У 1875 році Куліші закуповують Мотронівку, батьківський хутір Олександри, і тут — у вийнятковій подружній гармонії, здаля від цивілізованих центрів — проходять у невсипущій праці останні роки Кулішевого життя.

У листопаді 1885 року Куліші зазнають великого удару долі: пожежа руйнує їхній хутір і в цій пожежі гине багато Кулішевих книг і рукописів. Але Куліші не здаються: залишаються на хуторі і тяжкою працею власних рук відбудовують своє господарство. Кулішеві роки у Варшаві називає його біограф добою занепаду. В тому часі постала тритомова „Історія воссоединения Руси" (надрукована вперше 1874-77), де Куліш дав нову інтерпретацію історії козацької України, висловився похвально про царів Росії Петра І і Катерини II і негативно про Шевченка. Сучасники Куліша, що саму Кулішеву службу у Варшаві — в трудний час найгіршої реакції, Емського указу і загальних репресій — вважали зрадою національних інтересів, прийняли цей новий твір із ворожістю. Але вже в час того свого перебування закордоном Куліш почав працю над новим великим своїм проєктом — перекладом

Закінчення на ст. 6.

ЗВІДОМЛЕННЯ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ 1984 РОКУ

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
1 Бобкоский Джефрій
7 Вілсон Катерина
15 Фланерій Михайло
21 Бараник Андрея; Тедіно Кармен
45 Василенко Еріка
46 Хром'як Катерина
59 Вушек Юлія, Михайло
83 Домбровська Марія
112 Федак Ангеля
120 Дейгоф Єсика; Варго Михайло
128 Вассало Йосиф
133 Грибовська Маленія
164 Бутрей Микола
194 Пужик Тарас
206 Ледокс Михайло; Солінко Єсика
220 Браді Сейн
231 Гріско Йосиф, Микола; Тартаглія Антоній, Джеймс, Михайло
234 Головінський Микола
237 Петроцелі Христина, Ліза
242 Клевіс Шавн; Зігмунд Микола
253 Овсіюк Елисавета, Іван
261 Капій Ліза
264 Грищишин Лариса; Пиш Сандра
267 Флис Тетяна
286 Томас Чарлс, Христофор
287 Котис Олександер
321 Мандрусяк Ашлій
328 Мучковський Лідія
346 Зига Ліза
347 Подоляк Нансі
350 Нагурний Мавра
360 Пікас Ігор; Волкер Ліза, Сусанна
368 Ґарднер Стефанія
375 Ценко Олександер, Андрій
383 Шиманський Меліса
385 Джонстон Адам
399 Олеркінґ Христина
402 Бурка Ліза, Стефанія; Кнавер Адріяна, Володимир
423 Плешкевич Олександра, Юрій
434 Гендерсон Вероніка
441 Гнатів Джемі; Вихопен Кері, Лорі
450 Федаш Даріян
458 Дельвечіо Аналіза, Антоній, Джонатан
465 Бачинський Тарас; Семенюк Біянка, Лара; Суйс Олександер
474 Фергусон Лорні

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
8 Мурфій Катерина
38 Тарбій Сусанна
43 Труш Рональд
45 Фійт Гринчишин Іванна
63 Бакир К., Брадлій, Трасі
66 Мадзій Адріян
67 Ґела Теодор
94 Богай Анна
108 Мельничин Михайло
120 Фечушак Іван
146 Рандаль Нансі 2
153 Фейт Володимир; Андричик Марко; Боровицький Іван, Марія, Анна
218 Каламан Томас
220 Латяк Джойс
292 Денесюк Ольга
293 Джінда Лідія, Анна, Ірена
321 Смола Микола
324 Сенко Стефан
334 Ленарт Луїз
372 Ґеча Оксана
395 Кленін Ірена

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
205 Шморгай Катерина
377 Гарасимів Стефан
430 Коноваленко Христина

ЧЛЕНИ, ЯКІ ЗМІНИЛИ КЛЯСИ АБО СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
114 ДеПерті Христина, Віто
217 Ковтюріер Тара, Дарля
403 Скрипка Тереза
432 Голман Квітослава

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
155 Макар Михайло; Сафко Михало
231 Сухар Діяна
276 Бох Нора
285 Скрипка Антоній, Петро
337 Петрина Маркіян, Харитя
345 Турк Михайло
353 Замарра Ліза; Мартинович Алекс, Тамара; Ставничий Стефан; Кулик Діяна; Кульчицький Лев, Данило; Ґулиш Григорій; Мураль Марія, Памеля; Зенчак Андрій; Федків Юрій 3 (три), Роман 2; Шипка Дарія
371 Мак Лоретта
375 Настасяк Наташа, Михайло
407 Пискир Наталка, Одарка
427 Марунчак Катерина, Анастасія
430 Керницький Анна; Варенич Тарас
489 Менаджет Надеж

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
277 Гарасимів Стефан

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ДО ДЕПАРТАМЕНТУ ДОРОСЛИХ:

Відд.:
240 Кіндрат Богдан

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ІЗ ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
8 Мурфай Катерина; Теч Марія
20 Дужій Юрій, Ольга
38 Тарбій Сусанна
45 Фейт-Гринчишин Іванна
57 Цьолко Олена
67 Джела Теодор
88 Дутка Євген
94 Богій Анна
108 Мельничин Михайло
123 Якуська Дженіфер; Бузелі Кімберлій
136 Одарченко Оля
146 Рандаль Нансі 2.
153 Андричик Марко; Фейт Володимир; Боровицький Іван, Марія, Анна
170 Мадзій Зоряна
204 Береза Елізабет, Стефанія
218 Каламан Томас
220 Латяк Джойс
221 Садовий Анна
250 Мілер Синтія, Іван
266 Бабала Ярослав
271 Парадіс Йосиф, Мішель
274 Трітчуг Річард; Джорджі Катерина
293 Гулій Маврін
295 Паріс Лаврін; Ворен Кевін, Патрик, Христофор
321 Смола Микола
324 Сенко Стефан мол.
372 МкНютлій Меджан Катерина; Ґеча Оксана
378 Тисон Михайло
395 Кленнін Ірена
409 Коланджело Володимир
433 Романський Микола

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
42 Баран Ніна
59 Яцишин Данило
76 Барбадин Анна
83 Кап Марія
88 Суравей Кіра
90 Сидор Тереза
94 Кулич Джефері
127 Осадців Микола
128 Симпсон Юрій мол.
153 Салак Олександер; Войтович Микола
155 Шанлій Михайло
171 Китрин Джефрій
221 Марущак Андрій
283 Кіналь Михайло
283 Ламчак Іван
291 Сало Михайло
292 Пахолюк Лора
317 Смага Марія
343 Якимович Моніка
358 Футей Андрій
372 Левенець Андрея
379 Стецик Петро
414 Шап'ячан Люба
422 Процик Оксана
432 Лебітка Ліса
437 Кужіль Ірена
445 Свистун Донна
465 Карпишка Роман
466 Матвийко Павло

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ ВПОВНІ ВКЛАДКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
6 Мурин Леся
39 Робінсон Ґеральд
42 Амендоларо Валерія
43 Труш Рональд
66 Мандзій Адріян
94 Прихітко Томас
96 Суцький Робін
120 Фечушак Іван
127 Мацячик Патриція
153 Слав'ятинський Маріян
161 Ді Донато Линеті
230 Боровицький Діянам, Донна
233 Купчинський Меланія
266 Судал Леонард; Терлецький Патриція
276 Джула Річард мол.
282 Славич Сусанна
292 Денесюк Ольга
296 Адам'як Русель
334 Ленарт Луїз
336 Бенкалевич Аллен
362 Ляшенко Джері, Люба; Головчак Марко
353 Мартинюк Михайло

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО ДЕПАРТАМЕНТУ ДОРОСЛИХ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ (ПЛАТЯТЬ ФОНДИ)

Відд.:
42 Стефурак Стефан
47 Дравушак Михайло, Віра; Ярко Ольга, Соня
169 Ковальчик Михайло

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
379 Онищак Гелена

ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ:

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
13 Філь Іван; Роман Ярослав
25 Бродин Микола; Смол Ольга
42 Совин Тарас
45 Василенко Роберт
46 Хром'як Михайло
51 Іванків Надія
55 Фірак Андрій, Софія
70 Ляцук Ірена
78 Пеліш Іван; Консюгар Іван
106 Сорока Анна
113 Мішель Річард
114 Галкин Катрин
123 Елліс Єлисавета
125 Доманчук Павло
144 Орлан Аліза; Далій Данило
153 Рибак Ольга
163 Томикович Томислав
164 Мелчіорі Кім
170 Максимчук Стефан
173 Затварницький Лінда
174 Савків Оксана
175 Мордованець Василь; Стояловський Роман
194 Цегельський Михайло, д-р
205 Ганкевич Петро
206 Солінко Теодор мол.
221 Садовий Ольга, Яков; Хом'як Параска
240 Кіндрат Богдан
242 Ковач Андрій
266 Косинський Давид
269 Фуга Роберт
287 Онишкевич Всеволод
316 Поляк Володимир; Сивий Юрій; Торус Ірена
352 Коцюба Андрій, Юрій
360 Пікас Роман
368 Пристаський Анна; Максимович Карин, Донна
387 Тисон Михайло
379 Кізима Михайло; Конопка Стефанія
385 Крамарчук Роман
403 Ріва Марія
407 Черкас Ігор, Анна
422 Кончак Лин
423 Мудрий Олександра
434 Чехмістро Олена, Леонід
441 Гнатів Павлина
448 Заяць Катерина
488 Салюк Адріян
489 Сакала Люба
496 Кузьма отець Степан

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
8 Черко-Дучинська Анна; Микитин Надія, Павло *
20 Бойдуй Василь *
25 Коць Маріян *
42 Чура Михайло *
45 Андричик Віра
63 Пісоні Нельо *
94 Боній Ольга, Гілярій *
101 Ґурал Петро *
102 Лязута Михайло *; Папілик Роза
112 Савчик Андрій *
127 Щип Осип; Василишин Павло
150 Дяків Василь *, Марія, Михайло *
161 Гарасин Петро *
171 Помис Марта
174 Трешневський Богданна, Одарія
176 Кіщак Петро *
203 Лисняк Юлія; Попович Олександер *
204 Микитин Михайло *
214 Кігічак Ігор *, Марія
243 Порожинський Володимир *
285 Вассар Франклін П. *
293 Ґінда Стефан *; Джігілевська Марія
295 Енікс Беверлій
301 Стадник Іван *
336 Мирон Дмитро
341 Лозинський Стефан *, Ярослава
345 Прокопів Теодор
367 Порохтій Флоренса
371 Біловус Роман *
372 Лілько Елса
379 Пірко Михайло
402 Волошин Теодор *
414 Федорчук Михайло; Олещук Роман *
432 Мейк Микола *; Скоцин Олександер
434 Кобринська Анна
489 Шевченко Микола *

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
49 Бонк, Ґрета, Василь
76 Китвіс Миколай 2. *
170 Федак Йосиф
204 Логуш Зеновія
205 Шморгай Лука, Лариса, Катерина
239 Катамай Стефанія
377 Гарасимів Клара, Стефан *
402 Лозинський Стефан *, Ярослава
427 Лужба Даніта, Адріян *
430 Черник Зеновія; Філінська Марія; Потятиник Яким
432 Мейк Микола *
467 Сиплі Синтія
497 Рийзанцеф Софія

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
5 Кубін Олександра
39 Прибила Остап
76 Винарчук Йосиф *
94 Зола Стефанія
100 Волошанський Ігор *
111 Сущик Ольга
156 Новак Володимир *; Шимоняк Володимир *, Марія
158 Подусовський Іван *, Ольга
173 Цибак Станіслав *, Софія
174 Савків Оксана
194 Якубовський Михайло *
200 Круховий Надія, Святослав *
204 Джак Анастасія
254 Тинишин Василь *
275 Щупляк Роман *
293 Пиріг Роман
304 Маленчук Іванна; Печончик Люба
324 Мазепа Іларій
325 Джус Теодор мол. *; Давіс Патриція; Товлмін-Рут Ерік *
343 Гарріс Фло-Анн
375 Флунт Марія
397 Звір Ярослава, Євгенія, Ірена; Цісик Ярослав *
414 Ковальський Фред *; Шап'ячан Михайло, Оксана
418 Слота Марія
422 Дубіль Іванна
427 Католик Володимир
432 Шкабарницький Григорій *
439 Рибський Олексій *
461 Драгун Іван *
479 Рибчук Василь
488 Комарницький Надія

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ ВПОВНІ ВКЛАДКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.
6 Керр Трена
8 Черко Дучинська
15 Городецька Оксана
20 Бойдуй Василь *
25 Коць Маріян *
37 Рутковська Анна
43 Сполович Марія
53 Сашко Чарлс *; Мінсінґер Віра
94 Судомир Стелла
99 Валігун Чарлс *
100 Флунт Олександер *
102 Попилик Роза
106 Щудло Михайло *
112 Добрянський Іванна
120 Педганяк Стелла
127 Лонґ Ґлорія; Пистрак Анна
131 Кушнір Іван *
139 Питель Павло *
153 Тарас Петро
156 Волянський Марія, Володимир
161 Надзяк Софія
171 Дячук Володимир *
176 Остап Михайло
204 Микитин Михайло *
214 Кигічак Ігор *, Марія
219 Харишак Ігор *
220 Сулипа Петро *
221 Андревс Русель *; Іскерт Істелла
222 Ґавур Ірена
230 Ренольд Розамарія
233 Купчинський Іванна, Джері
237 Реґман Юлія
254 Вовк Стефан *
275 Щупляк Ілля, Марія
276 Іваскевич Володимир
277 Єднорович Петро
283 Батко Михайло *
316 Івашенко Надія
320 Марковська Лідія
325 Качарай Анна
360 Дикі Іван д-р *
367 Сорохтій Флоренса
368 Масолі Албіна
372 Лисько Ельза
383 Ердик Марія
385 Папиш Стефанія
432 Скоцин Олександер
437 Свірський Софія
461 Ґрох Софія
504 Барна Марія

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО ДЕПАРТАМЕНТУ ДОРОСЛИХ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ (ПЛАТЯТЬ ФОНДИ).:

Відд.:
42 Стефурак Стефан *
47 Дравушак Михайло *, Віра; Ярко Ольга, Соня
169 Ковальчук Михайло мол. *

ЧЛЕНИ, ЯКИМ ВИГАСЛА ВАЖНІСТЬ ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
107 Криса Патриція
147 Милиничик Володимир мол. *
418 Степовий Софія
442 Грицина Роман *
492 Тарновецький Юрій *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
8 Пилипишин Ефрозія
21 Левкович Марія
22 Татарчук Іван *
27 Пеленська Софія
35 Медведецький Емілія 2.
40 Смерека Петро
45 Сагин Михайло *
59 Даткун Раймонд *
63 Крекота Іван *; Кварць Франсис *
76 Гусар Марія
78 Дровнчик Стефан *
88 Клюба Володимир *
93 Клеменчук Іван
102 Московський Йосиф *
106 Іванків Симон
107 Бурлюка Іван
108 Мельничин Михайло *
125 Козлов Неллі
127 Чип Йосип
142 Мельник Ілько *
143 Ковалик Єва
146 Зилинка Іван *
163 Даско Анна
204 Макарик Іван *; Тураш Анна
214 Чижович Володимир
223 Слюзар Филип 2 *
238 Кондратюк Евген 2 *
240 Скарупа Юрій *
242 Триноський Анна
253 Гайовий Василь
266 Бабак Катерина
277 Стефанів Андрій
316 Плекан Катерина
320 Малко Гелена (три) 3.
321 Струтинський Володимири
328 Єсерський Зеновій
331 Зенчук Єва
334 Скарупа Юрій *
336 Нестеренко Теодосія
361 Яремчук Григорій *; Кальба Єлисавета
367 Фітак Іван *; Мельник Михайло *
379 Пирко Михайло
397 Гаврилишин Семен 2 *
406 Демський Марія
417 Щурин Юлія
423 Рудецький Василь
457 Лев Софія
458 Золотников Ольга

АКЦИДЕНТОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
25 Войтович Анна, Марта, Мирон д-р; Врайт Ксеня
27 Лапичак Ірена, Віктор; Шафран Борис, Софія
32 Прунко Андрій
42 Совин Тарас
43 Труш Рональд
47 Дравучак Михайло, Віра; Коч Давид
57 Кавта Стефан
70 Костів Томас мол.
76 Балабан Олександер
83 Лізенбавм Теодор
90 Сидор Тереза
125 Доманчук Павло
130 Стешин Ірена
143 Біловс Іван
144 Далій Данило
147 Бочнак Долорес
169 Буржі Долорес; Борис Ліза; Зуба Марта; Ковальчик Михайло
173 Затварницький Лінда
182 Бейласцьо Кейндиці; Клімепс Катерина
183 Білобран Єлисавета; Іванка Петро; Яровий Ольга
200 Боднар Росіта; Музика Олександер мол.
240 Кіндрат Богдан, Михайло
245 Сендзик Віра
259 Питула Гелена, Річард; Суліван Едвін, Патриція
266 Косинський Давид
269 Подобінський Йосиф
270 Сікорський Леся
271 Теплух Євген
286 Скординська Долорис
305 Свиній Елейн, Джеймс; Каделок Томас
338 Пишко Дарія, Лариса, Теодор
352 Коцюба Андрій, Євген, Юрій
360 Бергинсток Надія; Пікас Роман
403 Ріва Марія
434 Цехмістро Леонід, Олена
441 Зеневич Ліліянна, Лінда
451 Бурак Андрій; Смерик Василь

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
216 Гутник Сейлі
285 Вассар Франклін *

ЧЛЕНИ СУСПНЕДОВАНІ:

Відд.:
53 Плакс Юрій *
76 Хираш Доріс
115 Торренсі Бернард *
146 Березовський Михайло *
155 Дачишин Діяна, Іван *; Драй-Гениш Метро *; Макар Ґеральд *, Рональд *; Віг Іван *
216 Петрів Любомир *
221 Дмитраш Василь
245 Дума Іван
271 Параліс Йосиф *
337 Федаш Богдан
353 Грибович Наталка, Меланія, Анастасія; Мартинович Олексій *, Юлія; Одом Людмила; Собенко Карлос *
358 Чепак Богдан; Лобур Мирослава; Полатайко Євгенія; Василів Любомир *
399 Галелюка Володимир
432 Бонк Мирон *
440 Гузар Марія
459 Шпирка Марія
471 Суржиця Анна, Петро
120 Педганяк Лавренс *, Стелла
218 Митсак Андрій *
395 Волощук Дмитро *
408 Лавровський Стефан *
500 Пука Володимир *

ЧЛЕНИ, ЯКИМ ВИГАСЛА ВАЖНІСТЬ ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
115 Пакула Володимир *

ЗІРКОЮ (*) Є ПОЗНАЧЕНІ ПРІЗВИЩА ТИХ ДОРОСЛИХ ЧЛЕНІВ ЧОЛОВІЧОЇ СТАТІ, ЯКІ НЕ ПЛАТЯТЬ ПЕРЕДПЛАТИ НА ГАЗЕТУ.

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ МОЛОДІ:

(Стан з 31 лютого 1984)

Кляса 1-ша	234
Кляса 2-га	159

НОВІ КЛЯСИ:

Кляса Е 18	2,945
Кляса Е20	3,467
Кляса Е65	326
Кляса Р20	5,370
Кляса Р65	110
Кляса TR65	845
Разом	**13,456**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ ДОРОСЛИХ:

Старий рід забезп.	18
Кляса 0	105
Кляса Т	1,090
Кляса W	15,209
Кляса Р20	10,401
Кляса Е20	8,423
Кляса Е65	2,512
Кляса Р65	1,425
Кляса DP60	161
Кляса DP65	778
Кляса A.D.D.	6,841
Кляса Т10	236
Кляса Т5	61

ДОРОСЛІ ЧЛЕНИ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ:

Кляса Р20	593
Кляса Е20	352
Кляса Р65	32
Кляса Е65	50
Кляса Е18	1
Разом	**48,288**

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
(Стан з 31 січня 1984)	**19,887**	**53,922**	**6,816**	**80,625**
Активні члени:				
(Приріст у лютому 1984)				
Нові члени	72	65	66	203
Прийняті наново	30	69	2	101
Прийняті з перех. листами	3	14	—	17
Зміни кляс забезпечення	6	6	—	12
Прийняті з Деп. Молоді	—	6	—	6
Разом	**111**	**160**	**68**	**339**
(Убуток у лютому 1984)				
Суспендовані	36	81	36	153
Відійшли з перех. листами	1	11	—	12
Зміни кляс забезпечення	12	6	—	18
Відійшли до дорослих	1	—	—	1
Померли	1	58	—	59
Вибрали гроші	47	61	—	108
Відійшли з випл. п. сум заб.	31	44	—	75
Виплатили вповні вкладку забезпечення	26	57	—	83
Відійшли на част. випл. забезпчення	—	—	—	—
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	—	—	—	—
Вигасла важність забезпечення	—	5	7	12
Разом	**155**	**323**	**43**	**521**
Члени, які випл. вкладки:				
(Приріст у лютому 1984)				
Виплачене забезпечення	26	53	—	79
На безпл. продовж. забезпеченні	10	57	—	67
Разом	**36**	**110**	**—**	**146**
(Убуток у лютому 1984)				
Померли	1	21	—	22
Вибрали готівки	14	22	—	36
Повернені в актив	7	12	—	19
Вигасло продовж. забезпечення	5	5	—	10
Разом	**27**	**60**	**—**	**87**
Разом усіх членів УНСоюзу з кінцем лютого 1984 р.	**19,852**	**53,809**	**6,841**	**80,502**

УВАГА

Яку кожний відділовий урядовець і член УНСоюзу повинен прочитати і відповідно до неї достосуватись

Ті повнолітні члени та члени Молодечого Департаменту, що тут проголошені в рекорд. звіті за лютий 1984 р., як суспендовані, можуть бути ПРИЙНЯТІ наново в члени УНСоюзу, якщо зголосяться до секретарів своїх Відділів і заплатять за час суспензи вкладки, бо інакше члени будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, за вийнятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Те саме відноситься також до тих членів, які впродовж лютого 1984 р. взяли перехідні листи, і ще досі не зголосилися до інших повноправних Відділів УНСоюзу.

ВОЛОДИМИР СОХАН
головний секретар

ТІЛЬКИ 2 ЦЕНТИ ДЕННО
коштує
$5,000 — $10,000
забезпечення
АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
Такі низькі вкладки для нових грамот Акцидентового Забезпечення, виданих після 1-го жовтня 1983 року, виносять:
$6.50 ..... річно
$3.35 ..... піврічно
$1.75 ..... квартально
.60 ..... місячно
для всіх членів у віці 16 до 55 років.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСИРА УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ 1984 РОКУ

ПРИБУТКИ:

Вплати вкладок усіх кляс Життьового Забезпечення

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	123.15	145	47.47	318	136.13
2	147.02	146*	2,231.22	320	391.68
5	1,771.19	147	917.86	321	592.68
6	466.66	149*	97.81	322	453.77
7	883.04	150	184.23	323*	321.72
8	2,655.18	151	153.21	324	162.78
9	141.55	153	2,198.34	328	332.76
10	460.86	156	502.66	330	849.46
11	36.36	157*	268.67	332	214.59
12	267.23	161	3,146.26	333	65.15
13	898.02	162	589.11	334	1,353.19
14	2,476.42	163	1,310.10	336	522.06
15	503.33	165*	950.05	338	435.62
16	359.07	167	117.52	339	230.47
17	199.69	168	374.86	340*	959.85
19	120.57	169	548.92	341	977.56
20	1,409.19	170	957.50	342*	304.40
21*	922.16	171*	2,298.37	343*	402.57
22	980.11	172*	1,086.30	345	1,089.65
23	488.60	173	931.60	346	2,439.76
		174	1,197.00	347	579.37
25*	9,482.01	175	473.78	348	329.69
26	24.55	176*	515.52	349	1,547.17
27	515.96	177	430.17	350	219.04
29	530.65	178	197.47	352	683.13
30	71.23	179	226.33	353*	2,893.47
31	103.95	180	580.49	354	286.87
32	798.87	182	565.08	355	131.93
33	256.04	183	1,193.87	356	146.35
34	1,109.45	184	497.76	358*	657.11
35	270.07	190	30.76	360*	3,865.37
36	247.12	191*	1,459.98	361*	1,171.18
37	762.40	192	233.40	362*	596.80
38	505.48	193	28.29	363	38.24
39	1,051.65	194*	6,200.45	364	268.23
40	152.82	195	4.80	367	1,634.88
41	59.85	196	1.86	368	1,131.17
42	2,198.59	200	1,093.98	369*	86.31
44*	186.11	203*	164.57	370	531.60
45*	859.56	204	3,294.20	371*	1,954.86
46*	193.97	205*	309.47	372	1176.86
47	1,020.86	206	645.37	373	176.58
48	103.60	209	130.22	374*	871.37
49	530.40	211*	579.04	375	1,212.88
50*	179.71	212*	147.09	377*	720.72
51	957.49	213*	468.14	379	2,648.47
52	114.32	214	1,439.59	382	310.33
53	1,059.13	215	4.81	383	531.82
54	154.33	216*	2,023.17	385	1,130.77
55	893.52	217	1,562.47	387*	646.36
56	532.96	218	129.49	389*	397.86
57	1,073.42	219*	570.22	390*	311.62
58	165.67	220*	2,392.86	394	105.41
59	783.66	221	2,257.15	395*	452.25
61*	265.75	223	146.74	397*	1,247.74
62*	84.15	224	333.56	399	1,631.94
63	1,294.40	225	4.22	401	326.62
64	518.68	226*	760.23	402	570.47
65	188.87	228	32.05	403	595.55
66	1,196.28	230	754.26	406	244.52
67	215.64	231*	950.10	407	975.61
69	78.70	233*	1,600.29	409*	553.74
70	1,031.50	234	419.89	411	190.72
73	113.36	235	375.79	413	98.83
74	23.86	236	265.49	414*	1,974.55
75	199.02	237	437.36	416	151.98
76	3,706.56	238	502.45	417*	299.34
78	728.25	239	572.57	418	79.57
79*	283.30	241*	349.68	419	145.41
81	138.03	242	1,314.36	421	357.44
82	528.07	243	159.86	423	1,378.78
83	1,341.78	245	976.87	424	709.43
84	49.28	247	307.89	425	18.12
86	1,074.56	248	627.75	430*	2,889.99
87*	94.31	250	688.20	432*	6,221.60
88	2,231.61	253	196.77	433	558.48
90	424.65	254	689.46	435*	37.91
91*	291.91	257*	1,753.14	437	807.33
92	33.75	258	29.36	438*	241.93
93	356.20	259	603.84	439	612.30
94	2,957.18	260	28.17	440	1,070.22
95*	87.94	261	320.44	441	416.11
96	707.54	263	58.96	442	281.48
98	93.98	264*	269.37	443*	38.91
99	142.63	265	18.42	444	1,118.50
100	79.22	267*	1,767.17	446	30.15
101*	285.28	268	317.69	448	185.88
102	1,753.88	269	663.34	450	642.19
103*	157.02	270	552.76	451*	967.00
104	314.33	271*	2,382.82	452	848.67
105	469.67	274*	350.00	454	207.28
106*	782.97	275	43.28	455	322.91
107	90.59	276	568.26	456	116.04
108	19.38	277	1,255.26	460	143.40
109	127.57	280	26.15	461*	542.73
112	381.36	281	477.98	462	66.98
113	395.43	282	220.18	464	178.64
114	1,612.22	283	329.02	465	1,224.81
115*	681.91	284	108.56	466	155.89
116	364.93	285	571.47	467	190.25
119	145.61	286	485.96	469	222.30
120	863.39	288	349.59	472	498.97
122	626.57	289	1,316.26	473	1,740.51
123	966.63	290	73.48	474	75.85
124	85.58	291	406.10	476	23.46
125	858.14	292	2,189.56	477	40.97
126	172.44	293	1,080.28	480	195.78
127*	2,549.41	295	495.65	481	479.78
128	212.16	296	75.86	484	702.42
129*	222.12	297*	124.63	485	12.58
131	499.27	299	82.31	487	202.12
132	148.09	301	233.92	488*	851.09
133	639.94	302*	148.01	489*	1,432.87
134*	978.37	303	309.80	490	302.50
135*	17.30	304	348.99	496	292.08
136*	473.17	305*	818.20	497	71.97
137	424.10	306	137.36	498	285.73
138*	190.91	307	816.19	500	195.64
139	86.56	312	88.73	502	182.77
140	303.49	313	14.97	503	511.47
141*	11.05	316	1,705.86	505	91.40
142	306.99	317	293.04	506	49.96

Вкладки зібрані в усіх клясах Життьового Забезпечення 249,566.87

Вплати вкладок Акцидентового Забезпечення

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	13.60	157*	2.50	334	40.20
5	29.20	161*	19.50	336	11.40
6	11.20	162	9.20	339	32.00
7	23.40	163	6.50	340*	135.65
8	37.20	168	1.00	341	47.00
10	64.30	170	23.65	345	22.00
11	31.20	171*	64.65	346	129.50
13	20.20	172*	54.55	347	12.55
14	47.75	173	33.75	348	2.45
16	19.80	174	98.35	349	94.55
17	8.55	175	6.50	350	11.00
20	17.00	177	25.00	352	14.00
21	55.00	184	2.50	353*	124.80
22	36.80	185	73.30	360	230.35
25*	223.95	191*	1.10	361*	43.40
27	26.00	194*	99.55	364	11.00
29	9.20	200	35.00	367	35.20
32	39.00	204	108.10	368	23.44
34	18.40	205*	9.20	371*	10.50
37	3.30	206	15.80	372	11.00
39	12.20	209	58.40	374*	50.40
41	9.20	214	8.90	375	91.20
42	4.80	216*	34.20	377*	12.10
44*	.85	217	7.80	385	46.80
45*	109.30	219*	17.50	387*	88.05
46*	20.00	220*	49.75	395*	125.80
47	82.35	221	108.95	399	139.50
49	29.50	226*	14.00	402	125.10
50*	2.45	230	26.70	403	14.00
51	28.95	231*	.85	406	9.20
55	10.55	233*	127.20	407	62.20
59	20.60	234	4.45	411	3.20
65	11.00	237	50.70	414*	47.80
66	12.20	238	2.45	416	32.00
70	34.30	239	44.60	418	26.10
75	11.65	241*	20.20	419	24.70
76	43.00	242	34.60	421	62.00
78	19.95	245	34.60	423	11.00
79*	29.00	247	15.00	424	21.60
81	4.50	248	13.55	430*	154.00
82	14.70	253	13.95	432*	46.00
83	89.30	254	9.20	433	12.20
88	123.20	257*	28.15	437	17.35
90	19.95	259	13.00	439	103.60
93	.85	261	5.15	440	44.85
94	24.50	264	12.20	441	86.60
95*	10.05	267*	90.40	442	58.20
96	8.80	269	8.20	443*	2.70
102	12.15	270	10.35	444	19.55
105	11.00	271*	47.05	448	9.20
106*	39.25	277	64.80	450	8.95
108	.85	282	10.80	451*	40.00
115*	73.80	285	12.20	452	18.40
116	16.20	290	6.50	456	20.15
120	13.55	291	9.60	461*	7.20
123	14.90	292	11.75	462	30.40
124	1.70	293	65.50	464	9.20
125	38.10	295	23.20	465	70.35
127*	40.90	301	39.15	467	4.80
129*	2.45	303	12.20	472	47.25
131	19.00	304	2.45	473	35.40
133	24.05	305*	9.20	474	11.00
134	27.80	306	8.30	481	9.20
136*	29.00	307	37.20	484	10.30
138*	21.80	309	14.00	487	40.00
139	2.50	317	6.40	488*	20.20
142	7.00	318	12.20	489*	12.20
146*	275.85	320	117.70	496	15.90
147	12.85	322	9.20	498	3.20
149*	13.15	328	5.40	500	1.10
153	4.30	330	11.00	503	11.10
156	5.70	332	2.45	506	44.00

Вкладки зібрані в клясі Акцидентового Забезпечення 7,382.84

ВИПЛАТИ ПОСМЕРТНИХ ЗАПОМОГ В МІСЯЦІ ЛЮТІМ 1984

Відділ	Прізвище, ім'я	Сума
22	Татарчук Іван, Яків	1,000.00
27	Пеленська Софія	1,000.00
29	Вавра Андрій	1,000.00
54	Задорожний Михайло	1,000.00
59	Даткун Раймонд	1,000.00
59	Комарницький Ілько	500.00
63	Крекота Іван	1,000.00
63	Кварць Францис	500.00
69	Колтонюк Ірена	500.00
76	Гузар Марія	500.00
86	Ґенза Олег	1,000.00
94	Михайлюк Євгенія	500.00
94	Михайлюк Євгенія	1,000.00
102	Маковський Йосиф	1,000.00
105	Гриб Анастасія	250.00
106	Іванків Симіон	500.00
107	Бурлука Іван	1,000.00
127	Чип Йосип	500.00
131	Крутяк Катерина	500.00
131	Крутяк Катерина	1,000.00
146	Горняк Степан	500.00
146	Головатий Євгенія	1,000.00
146	Зілінка Іван	1,000.00
147	Шатський Іван	1,000.00
151	Строт Євген	1,000.00
158	Іванців Йосиф	1,000.00
158	Скремета Еміль	1,000.00
170	Мечесна Катерина	1,000.00
179	Логуш Вікторія	500.00
204	Макарик Іван	500.00
217	Сверида Марія	200.00
217	Сверида Марія	300.00
220	Федор Агата	1,000.00
221	Хом'як Грегор	500.00
223	Слюзар Филип	500.00
223	Слюзар Филип	500.00
239	Джур Агнес	1,000.00
242	Триновський Анна	1,000.00
245	Інчо Стелла	500.00
253	Гайовий Василь	500.00
277	Креговець Євгенія	500.00
304	Диткум Катерина	500.00
305	Лейсій Марія	1,000.00
311	Бендерський Михайло	500.00
311	Бендерський Михайло	1,000.00
311	Бендерський Михайло	1,000.00
316	Яницький Володимир	500.00
316	Плекан Катерина	500.00
320	Малко Галина	500.00
320	Малко Галина	500.00
320	Малко Галина	500.00
321	Наконечний Миколай	500.00
321	Наконечний Миколай	1,000.00
324	Марис Софія	286.00
331	Земчук Ева	500.00
336	Шанковський Лонґін	500.00
339	Дацик Теодор	1,000.00
353	Джус Марія	1,000.00
361	Добрянський Микола	500.00
361	Яремчук Григорій	1,000.00
364	Чарницький Антоній	500.00
364	Носоль Михайло	500.00
367	Мельник Михайло	1,000.00
368	Наконечна Анна	500.00
379	Попович Михайло	500.00
397	Стефаник Сабіна	500.00
406	Демський Марія	500.00
406	Москальчук Михайло	757.00
407	Боднарук Микола	500.00
409	Сливка Іван	1,000.00
418	Волощук Микола	500.00
414	Лодинський Омелян	500.00
414	Лодинський Омелян	3,000.00
417	Шурин Юлія	500.00
423	Рудецький Василь	1,000.00
457	Лев Софія	500.00
458	Сенсон Павло	5,000.00
458	Золотніков Ольга	750.00
497	Полуян Анна	1,000.00

Разом 62,043.00

ВИПЛАТИ ЗАПОМОГ З БРАТСЬКИХ ФОНДІВ ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ 1984 РОКУ

Відділ	Прізвище, ім'я	Сума
53	Гірник Марія	30.00
76	Войтковський Катерина	30.00
83	Коваль Надія	30.00
99	Валігун Василь	30.00
105	Баран Марія	30.00
105	Ракочий Йоан	30.00
116	Головка Іван	30.00
127	Новосядлий Варвара	30.00
127	Осадчук Параскевія	30.00
127	Бабала Агафія	30.00
147	Радьйо Катерина	30.00
147	Чанкій Михайло	30.00
147	Радьйо Михайло	30.00
147	Сеган Іван	30.00
147	Совецька Іван	30.00
158	Козяк Юліян	30.00
163	Бортник Анна	30.00
164	Коць Альфред	30.00
168	Лопушанський Анна	30.00
184	Шевчук Марія	30.00
204	Піщалко Олена	30.00
206	Сулима Анастасія	30.00
221	Ільчишин Мартин	30.00
240	Владика Павло	30.00
242	Горват Еллі	30.00
257	Левицький Марія	30.00
276	Мандзяк Йозефина	30.00
288	Коп Анна	30.00
291	Поштар Мирослав	30.00
295	Костюк Микола	30.00
369	Кравчук Марія	30.00
369	Куба Анна	30.00
375	Парахоняк Галина	30.00
357	Теплий Василь	30.00
430	Колиняк Василь	30.00

Разом 1,050.000

ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ
ПРИБУТКИ ЗА ЛЮТИЙ, 1984

Членські вкладки	$256,949.71
Прибутки книгарні і друкарні	81,476.02
Прибутки від інвестицій:	
Бондів	$303,211.91
Реальності в Кергонксоні, Н.Й.	9,637.27
Гіпотечних позичок	28,034.57
Членських позичок	2,092.35
Уділів	5,643.33
Банків	1,331.06
Разом	**$349,950.49**
Звороти:	
Загальних коштів подорожей	41.00
Федеральних і стейтових податків та соціяльного забезпечення працівників	$13,104.85
Кошти телефону	29.73
Канадських податків і пенсійних оплат працівників	139.95
Податків від заморгеджованих реальностей	757.00
Премії шпитального забезпечення працівників	1,978.49
Грошові звороти	1,733.56
Коштів публікації „Свободи	16,945.70
Коштів поштових оплат	9.35
Коштів інвестицій	200.00
Коштів винагороди відділових секретарів	480.26
Коштів асекураційних урядів	34.00
Загальних канцелярійних коштів	67.50
Разом	**$35,521.39**
Різні прибутки:	
Пожертви до Братського Фонду	$4,488.38
Перенос до сирітського фонду	$1,000.00
Зиск при продажі бондів	239.73
З продажі анг. Енц. Українознавства	666.50
Разом	**6,394.61**
Інвестиції:	
Дозрілі і продані бонди	$105,290.28
Сплачено гіпотечних позичок	26,159.21
Сплачено членських позичок	9,836.95
Разом	**141,286.44**
Разом загальний прибуток на лютий 1984	**$871,578.66**

ВИДАТКИ ЗА ЛЮТИЙ, 1984

Виплати членам:	
Грошові звороти	$48,639.11
За дозрілі вивінувальні грамоти	77,039.00
Посмертні допомоги	62,043.00
Відсотки від посмертних допомог	$32.75
Вкладки за дітей, яких родичі померли	175.61
Допомога з Фонду Братського	1,050.00
Стипендії	1,000.00
Разом	**$189,979.47**
Видатки:	
Союзівки	$18,721.52
Книгарні і друкарні	80,130.56
„Свобода" за орган	35,000.00
Організаційні видатки:	
Оголошення	$1,456.32
Лікарські бадання нових членів	276.70
Винагорода обласних організаторів	2,115.38
Винагорода Відділових секретарів	601.87
Кошти подорожей обласних організаторів	151.04
Кошти обласних засідань	1,829.56
Разом	**$6,430.87**
Платні забезпечення і податки:	
Платня головних урядовців	$11,625.01
Платня працівників	35,232.34
Премії за шпитальне забезпечення працівників	7,872.74
Федеральні і стейтові податки та соціяльне забезпечення працівників	15,920.15
Канадські податки і пенсійні оплати працівників	181.31
Разом	**70,831.55**
Загальні адміністративні видатки:	
Кошти актюарія і статистики	729.99
Банкові оплати за опіку над бондами	34.00
Книжки і друки	192.00
Вкладки до братських конгресів	105.00
Загальні канцелярійні видатки	1,176.47
Оплати до асекураційних урядів	122.88
Кошти правні	750.00
Кошти канадської канцелярії	192.04
Поштові оплати	1,809.62
Кошти друків і приборів	5,144.40
Обслуга машин	1,285.81
Кошти телефону	2,307.71
Загальні кошти подорожей	947.70
Разом	**$14,797.62**
Різні видатки:	
Кошти Річного Засідання	$4,500.00
Кошти укр. публікацій	5,000.00
Відсотки від закуплених Бондів	3,749.61
Податки від заморгеджованих реальностей	5,451.36
Разом	**$18,700.97**
Інвестиції:	
Закуплено бонди	$398,125.00
Закуплено уділи	4,123.33
Уділено позички на підклад грамот	8,665.91
Капітальний ремонт на Созівці	$300.00
Закуплено елект. машини	92.10
Разом	**$411,306.34**
Видатки за лютий 1984	**$845,898.90**

БАЛЯНС

СТАН ЧИННИЙ		СТАН ДОВЖНИЙ	
Готівка	$603,880.07	**ФОНДИ**	
Бонди	36,303,358.49	Забезпеченевий	49,324,768.32
Уділи	564,662.67	Братські	211,110.39
Гіпотечні позички	3,025,944.45	Сирітський	229,448.76
Позички на грамоти	793, 176.70	Захисту	217,616.98
Реальності	647,182.73	Наглої потреби	97,349.69
Друкарські і електронічні машини	212,089.03		
Поз. для корпорації Дому УНС	8,000,00.00		
Разом	**$50,150,294.14**	**Разом**	**$50,150,294.14**

УЛЯНА ДЯЧУК
головний касир

ЗВІТ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ 1984 РОКУ

ЗДОБУТКИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ ПО ОКРУГАХ У ЛЮТОМУ 1984 Р.

Ч.В.	Організатор	Придбав у лютому	Сума забезпечення	Разом у 1984
	Округа АЛЕНТАВН			
46	С. Гавриш	2	$55,000	2
47	Анна Гарас	2	10,000	2АДД 2
143	Анна Мандзюк	1	5,000	1АДД 4
144	Олеся Орлян	3	58,000	1АДД 3
147	Катерина Гуцайлюк	1	5,000	1АДД 1
	Разом	**9**	**$133,000**	**5АДД**
	Округа БАЛТИМОР			
15	О. Зинюк	1	$1,000	1
55	А. Ціздин	2	2,000	4
	Разом	**3**	**$3,000**	
	Округа БОФФАЛО			
360	О. Гаврилюк	6	$18,000	2АДД 7
	Округа ЧІКАҐО			
51	М. Ольшанський	1	$1,000	1
106	В. Ничай	1	1,000	1
114	І. Сірик	1	2,000	1
125	Ґльорія Пашен	2	55,000	1АДД 3
220	Е. Блідий	1	1,000	1
221	М. Карачевський	3	5,000	3
259	Юлія Ґуглик	4	20,00	4АДД 6
379	В. Семків	2	1,500	8
399	Р. Припхан	1	1,000	3
423	О. Городиський	2	2,000	
	Я. Берестянський	1	4,000	3
	Разом	**19**	**$93,500**	**5АДД**
	Округа КЛІВЛЕНД			
112	Марія Федак	1	$1,000	1
240	С. Воляник	3	11,000	2АДД 3
328	Б. Ковч	1	10,000	1
346	Я. Фішер	1	1,000	4
	Разом	**6**	**$23,000**	**2АДД**
	Округа ДІТРОЙТ			
94	Р. Татарський	1	$2,000	3
174	А. Слюсарчук	1	2,000	2
175	Я. Базюк	2	7,000	4
183	П. Залуга	1	5,000	1АДД
	Д. Кошильовський	2	10,000	2АДД 11
	Разом	**7**	**$26,000**	**3АДД**
	Округа ДЖЕРЗІ СИТІ			
25	Квітка Стецюк	6	$47,500	4АДД 8
70	М. Шеремета	2	6,000	1АДД 4
170	В. Білик	1	1,000	2
270	С. Островський	1	5,000	1АДД 1
286	Павлина Балютанська	1	5,000	1АДД
	Олеся Орлян	2	2,000	3
287	Данута Ясінська	2	4,000	2
	Разом	**15**	**$70,500**	**7АДД**
	Округа МІННЕАПОЛІС			
385	М. Крамарчук	2	$13,000	2
	Округа МОНТРЕАЛЬ (Канада)			
434	Олександра Дольницька	4	$12,000	2АДД
	М. Дідух	1	1,000	10
448	М. Перейма	1	2,000	1
465	Текля Мороз	4	4,000	5
474	Дарія Манило	1	5,000	1
	Разом	**11**	**$24,000**	**2АДД**

Закінчення на 5.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ!
І ДЛЯ ТЕБЕ Є МІСЦЕ У ЦІЙ ВЕЛИКІЙ РОДИНІ, ЩО ЇЇ ЗВУТЬ БАТЬКО-СОЮЗ!

ЗВІТ...

Закінчення зі ст. 4.

Ч.В.	Організатор	Придбав у листопаді	Сума забезпечення	Разом
	Округа НЮАРК			
27	Р. Лапичак	4	$20,000	4АДД 5
43	Олеся Орлян	1	5,000	1АДД 1
76	Юлія Демчук	1	5,000	1АДД 2
133	Я. Леськів	1	1,000	2
234	І. Іваник	1	1,000	1
	Разом	**8**	**$32,000**	**6АДД**
	Округа НЮ ГЕЙВЕН			
59	Т. Сливінський	2	$2,000	3
253	П. Гаврильців	2	2,000	3
350	Т. Фінів	1	1,000	1
	Разом	**5**	**$5,000**	
	Округа НЮ ЙОРК			
130	Ю. Юрків	1	$5,000	1АДД 2
194	М. Юзенів	2	2,000	4
200	І. Пригода	2	10,000	2АДД 4
205	О. Винник	1	1,000	2
267	І. Флис	1	1,000	1
450	Евстахія Мілянич	1	1,000	2
489	М. Шпитко	1	5,000	2
	Разом	**9**	**$25,000**	**3АДД**
	Округа НІЯҐАРА (Канада)			
403	Марія Нечай	2	$6,000	1АДД 3
451	Є. Омельченко	2	10,000	2АДД 9
458	Д. Пищ	3	45,000	10
	Разом	**7**	**$61,000**	**3АДД**
	Округа ПАССЕЙК			
42	І. Блиха	2	$6,000	1АДД 3
182	Г. Клименко	2	10,000	2АДД 2
	Разом	**4**	**$16,000**	**3АДД**
	Округа ФІЛЯДЕЛЬФІЯ			
32	В. Яців	1	$5,000	1АДД 1
45	С. Гавриш	2	3,000	2
83	С. Гавриш	2	6,000	1АДД 4
128	М. Глова	1	1,000	1
153	І. Скіра	1	500	3
163	Т. Дуда	1	5,000	3
173	П. Щерба	2	6,000	1АДД 3
231	В. Пастушок	5	5,000	6
237	М. Крика	2	2,000	6
245	М. Мартиненко	1	5,000	1АДД 1
261	П. Аркотин	1	1,000	2
269	Христина Фуга-Ґербиги	2	6,000	1АДД 4
321	Д. Цюк	1	1,000	1
347	Дарія Цапар	1	1,000	2
352	Я. Щербак	5	17,000	3АДД 5
375	І. Данківський	2	2,000	4
378	Катерина Панчишин	1	3,000	1
383	Й. Хома	1	1,000	1
422	В. Євтушенко	1	10,000	1
	Разом	**33**	**$80,500**	**8АДД**
	Округа ПІТТСБУРҐ			
113	Ф. Козємчак	1	$ 500	1
120	Анна Рефт	2	2,000	2
264	Б. Грищишин	2	3,000	2
338	Ольга Пішко	3	15,000	3АДД 4
	Разом	**8**	**$20,500**	**3АДД**
	Округа РОЧЕСТЕР			
316	В. Гавриляк	3	$16,000	6
	Округа СКРЕНТОН			
123	Софія Голик	1	$1,000	2
	Округа ШАМОКИН			
1	Ю. Полиняк	1	$1,000	1
7	Гелен Словік	1	10,000	1
78	І. Петрунцьо	2	22,000	2
90	Й. Сидор	1	5,000	1АДД 1
164	Т. Бутрей	2	5,000	5
242	Й. Чабан	3	10,000	5
305	Маргарета Гентош	3	15,000	3АДД 5
	Разом	**13**	**$68,000**	**4АДД**
	Округа СИРАКЮЗИ—ЮТИКА			
21	І. Бараник	2	$2,000	2
271	Марія Чопко	1	5,000	1АДД 4
	Разом	**3**	**$7,000**	**1АДД**
	Округа ТОРОНТО (Канада)			
402	Я. Бурій	4	$4,000	4
407	В. Шаран	2	8,000	12
441	Д. Занєвич	6	14,000	2АДД 6
	Разом	**12**	**$26,000**	**2АДД**
	Округа ТРОЙ			
13	П. Шевчук	2	$5,500	3
57	М. Савків	2	10,000	2АДД 3
266	В. Варшона	2	6,000	1АДД 4
	Разом	**6**	**$21,500**	**3АДД**
	Округа ВІЛК БЕРИ			
169	В. Стефурин	4	$20,000	4АДД 5
	Округа ВУНСАКЕТ			
206	Л. Гардінк	3	$22,000	7
	НЕОБ'ЄДНАНІ ВІДДІЛИ			
368	А. Маринюк	4	$46,000	5
488	А. Ліневич	1	1,000	1
496	М. Кігічак	1	1,000	1
	Разом	**6**	**$48,000**	

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У ЛЮТОМУ 1984

П.Ч.	Округа (осідок)	Кількість Відділів	Придбано чл. у лютому	РАЗОМ У 1984 Р. членів	на суму	АДД
	Округи Пенсильванії					
1.	Філядельфія	40	33	57	$281,500	17
2.	Піттсбург	18	8	13	31,500	3
3.	Шамокин	20	13	20	104,000	5
4.	Алентавн	13	9	12	148,000	6
5.	Скрентон	6	1	3	3,000	—
6.	Вілкс Бери	9	4	5	21,000	4
	Разом	**106**	**68**	**110**	**$589,000**	**35**
	Округа Мериленду					
	Балтімор	9	3	14	$50,000	8
	Округи Ню Йорку					
1.	Ню Йорк	33	9	22	$80,500	7
2.	Сиракюзи-Ютика	14	3	9	35,000	2
3.	Рочестер	10	3	11	43,000	—
4.	Трой	7	6	10	25,500	3
5.	Боффало	8	6	8	20,000	2
	Разом	**72**	**27**	**60**	**$204,000**	**14**
	Округи Ню Джерзі					
1.	Нюарк	20	8	16	$53,000	7
2.	Джерзі Ситі	11	15	20	88,000	8
3.	Перт Амбой	12	—	1	1,000	—
4.	Пассейк	5	4	5	19,000	3
	Разом	**48**	**27**	**42**	**$161,000**	**18**
	Округи Іллиной, Мишиґен і Огайо					
1.	Чікаґо, Ілл.	33	19	32	$200,000	10
2.	Детройт, Миш.	20	7	20	83,000	9
3.	Клівленд, Огайо	21	6	13	43,000	4
4.	Янґставн, Огайо	9	—	1	2,000	—
	Разом	**83**	**32**	**66**	**$328,000**	**23**
	Округи Нової Англії					
1.	Ню Гейвен, Конн.	18	5	7	$11,000	1
2.	Бостон, Масс.	6	—	1	1,000	—
3.	Вунсакет, Р. Ай.	6	3	8	50,000	1
	Разом	**30**	**8**	**16**	**$62,000**	**2**
	Округи Західніх Стейтів Америки					
1.	Центральна	6	—	—	—	—
2.	Міннеаполіс, Мінн.	6	2	3	$16,000	—
3.	Ст. Луіз, Мо.	5	—	—	—	—
	Разом	**17**	**2**	**3**	**$16,000**	—
	Необ'єднані Відділи в Америці	22	6	8	$54,000	—
	Округи Канади					
1.	Торонто, Онт.	23	12	24	$60,000	5
2.	Монтреаль, Квеб.	8	11	22	90,000	7
3.	Ніягара, Онт.	9	7	26	233,000	15
4.	Захід Канади	18	—	2	35,000	—
	Разом	**58**	**30**	**74**	**$418,000**	**27**
	ЗАГАЛЬНА СУМА	**445**	**203**	**393**	**$1,882.000**	**127**

СТЕПАН ГАВРИШ
головний організатор

Антиукраїнський...

Закінчення зі ст. 2.

русского народу" займався цькуванням національних меншин одних на других, зокрема — християн на євреїв і навпаки, а де треба було для терору — вживалося „чорних сотень". Для прикладу слід згадати, що саме ця організація „Союз русского народа" кинула широко відоме гасло „Бєй жидов — спасай Росію", під яким билися денікінці проти большевиків під час т. зв. „громадянської війни". Всього цього не пише автор С. Фейґінов; навпаки, він пише, що начебто в оборону Бейліса стало все російське культурне суспільство, російські літератори і журналісти, які вважали справу виправдання Бейліса питанням своєї „національної гідности". Згадує автор і головну ролю в мобілізації проти чорносотенців публічної опінії таких відомих інтелектуалів, як Короленко, Мілюков і Горький. Але С. Фейґінов чомусь ані слова не згадує про те, що присяжні, які виправдали Бейліса, — це були звичайні українські селяни, яких не вдалося застрашити офіційним царським чинникам. І це вони винесли одноголосне — не винен.

Бейліс був оправданий тому, що цей процес був оснований на очевидній неправді і його організатори, мабуть, самі зрозуміли, що він пошкодить імперії не тільки внутрі, але й поза нею. Це все відомі речі, що процес Бейліса був ділом царської охранки і „Союзу руского народа". Тому треба лише дивуватися, чому російську цю організацію названо „українською". „Новоє Русское Слово", як і автор статті, напевно вміють відрізняти один народ від другого. Хіба що в автора була інша думка — поглиблювати ще більше різномову поміж двома народами — українським і жидівським, які якраз тепер починають поліпшувати відносини поміж собою.

Величезний...

Закінчення зі ст. 2.

пало не тільки бездоганно, але насправді велично, бравурно, пам'ятно. І навіть, мабуть, поза Торонто, це було взагалі перше, дійсно без всякої ворожої цензури і без інших перепон та побоювань, вповні свобідне виконання „Кавказу". Колесник, як диригент, був тут особливо на своєму місці. Ми теж маємо право вважати, що виведення у Ню Йорку випало навіть краще, як у Торонто, бо диригент був певніший себе, партія мелодії по довшому часі „влежалася", себто закліщилася і душі хористів (сопрани і тенори звучали помітно гарно), і, без сумніву, оркестра нюйоркська — славніша.

Спонтанні оклики „браво" по концерті, були наявним доказом, що виконання „Кавказу" було великим і незабутнім патріотично-музичним днем для українського Ню Йорку.

Теодор Терен-Юськів

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
UFU Foundation, Inc.
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

В ПАМ'ЯТЬ
ІРИНИ СКОЧДОПОЛЬ
складаю $150.00 на стипендійний фонд в Бразилії.
БОГДАН БАЛКО з дружиною

ПОДЯКА

Дня 27-го лютого 1984 р. відійшла у Вічність з волі Всевишнього наша Найдорожча Мама

СВ. П.

НАДІЯ БУКОЄМСЬКА ГАВРИЩУК

Усім тим, хто в хвилинах нашого великого смутку і болю виявив багато співчуття, стараючись, так особисто, як і телефонічно та листами облегшити наше горе — наша сердечна подяка.

Найперше дякуємо парохові української католицької церкви св. Трійці в Стетен Айленд о. А. Фльоріді за похоронні відправи і за прощальне слово.

Особливу вдячність висловлюємо о. Іванові Давидовичеві, який, мимо непригожої погоди, приїхав з дружиною з далекого Массачусетс, щоб на протязі двох днів співслужити в похоронних відправах та виголосити зворушливе прощальне слово.

Щиро дякуємо о. Левові Любинському за відправлення Заупокійної Сл. Божої в церкві св. Йосафата в Ню Бриттен, Кон.

Сердечно дякуємо Дорогій Родині, Приятелям і Знайомим за участь в похороні, а зокрема тим нашим Рідним, що не зважаючи на сніговії, приїхали з Торонта і Монтреалю.

Сердечна подяка від нас п-ву Влоді і д-рові Євгенові Котикам, п-ні Марії Левицькій, д-рові Михайлові і Ліді Гукам, п-ні О. Стефанович, д-рові Іванові і Наталії Макаревичам, інж. Михайлові Дороті, п-ву Ю. і О. Пастернакам і п-ву мец. О. і Н. Ґерманюкам, що виявили в ті болючі для нас дні стільки серця і допомоги.

Дякуємо за квіти і вінки.

Ми вдячні тим, що співали під час панахиди і похорону.

Щира подяка для д-ра Андрія Шуля, який був свідком останніх хвилин життя нашої Покійної Мами і зорганізував надзвичайно швидку медичну допомогу.

Дякуємо Сестрицтву св. Андрія за влаштування тризни.

Сердечне Спасибі всім жертводавцям за їхні пожертви.

НА СЛ. БОЖІ ЗЛОЖИЛИ: Марія Бельців, Стефан Біловус, Ірина Букоємська, Марія Букоємська, Марія Войцеховська, В. Гомотюк, Іван і Варвара Гранківські, Михайло Гранківський, мец. О. і Н. Ґерманюк, Микола і Ірина Заяць, д-р Мирослав і Ірина Зелик, Петро Кінаш, д-р Ів і Рудольф Клим, д-р Євген і Вол. Котик, ред. Ярослав Курдидик, Микола Левінський з родиною, д-р Іван і Наталія Макаревич, мґр Орест і Слава Менцінські, Марія Мирко, Галина Островерха, Ольга і Юрій Пастернак, Слава Стегнія з сином, Михайло і Леся Яблонські.

НА ДАР ПАТРІЯРХОВІ ЗЛОЖИЛИ: по 50.00 дол. — д-р Михайло і Лідія Гук, інж. арх. Аполінарій і Таня Осадца, Роман і Докія Кушнірчук, Юрій і Ольга Пастернак; по 30.00 дол.: Марія Букоємська, Ірина і Михайло Мороз; по 25.00 дол.: о. Іван і Оксана Давидович, д-р Євген і Вол. Котик, Дмитро і Ольга Нагірні, інж. Ярема і Дарія Савка, Роман і Ніна Тарновецькі; по 10.00 дол.: Петро Кінаш, Тарас Левицький; по 5.00 дол.: Микола і Ірина Заяць, Марія Левицька, Ольга Стефанович. — Разом: — 420.00 дол..

НА БІДНИХ І СИРІТ В БРАЗИЛІЇ: по 25.00 дол.: Лідія Левицька, Марія Левицька, Ірина і Михайло Мороз; по 20.00 дол.: інж. арх. Аполінарій і Таня Осадца; по 10.00 дол.: мец. Онуфрій і Ніна Ґерманюк. Оля Труш, Галина Ціґаш.

Разом: 125.00 дол.

Нехай Господь винагородить Вас сторицею своїми щедрими ласками.

ІРИНА МОРОЗ з чоловіком МИХАЙЛОМ і сином та ОЛЬГА ТРУШ з родиною.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність, 14-го лютого 1984 р., наш Найдорожчий Чоловік і Батько

бл. п. ЮРІЙ ШКАРУПА

старшина 1-ої УД УНА

Складаємо прилюдну подяку всесвітлішим отцям д-р І. Тилявському і митрофорному С. Ганкевичеві за переведення похоронних відправ. Дякуємо водночас о. Ганкевичеві за глибоку змістом проповідь в церкві, а о. Тилявському за заключне слово під час поминок.

Щире спасибіг Родині, Приятелям і Знайомим за телефонічні, листовні та особисті вислови співчуття, за слова розради і квіти, як також за численну участь в похоронних обрядах.

Наша щира подяка Братству Дивізійників за віддання останньої прислуги Покійному, за несення його домовини на місце вічного спочинку. Голові Братства, п. О. Блашкові за прощальне слово в похоронному заведенні, а членові Братства, п. Л. Кусяці за зворушливе слово в часі тризни, на закінчення якого пролинула пісня „Видиш, брате мій" в пам'ять ще одного журавля, що не повернувся в Рідний Край.

Особлива наша подяка панству М. й О. Савчакам та пані М. Яворській за їх поміч, розраду й пораду в таких тяжких для нас хвилинах.

Усім паням, які чим небудь причинилися до влаштування поминок наше щире спасибіг.

Заведенню пп. Головчаків за сумлінне переведення похоронів наше признання.

Дякуємо високопреподобному отцеві деканові П. Огіркові за — із власного почину — відправлення Поминальної Служби Божої за побратима-дивізійника.

Усім щиро-сердечна подяка за молитви, пожертви на Служби Божі та датки в пам'ять Покійного.

270.00 дол. — Членкині 33-го Від. СУА ім. Лесі Українки;
120.00 дол. — Працівники „Lion Knitting Mills";
По 50.00 дол. — В. і А. Барани, Л. і Г. Дмитревичі;
30.00 дол. — П. і О. Кравченки;
25.00 дол. — О. Михайленко;
По 20.00 дол. — М. і М. Гірняки, ред. Р. Данилевич, д-р О. і Н. Клоси, С. Кріслата, А. і Е. Лепеко, Н. Лєхіцкі, С. і З. Панчишини, В, Снігуровський;
По 15.00 дол. — Я. Ґернаґа, С. і М. Матвійкові, УНС — Відділ ім. І. Франка, О. Шатинська;
По 10.00 дол. —. Л. Білинська, Я. і Н. Баляші, О. Блашків, д-р В. і Л. Боднарі, Р. і І. Боднаруки, А. Вільшанський, д-р З. і М. Голубці, О. Городиська, С. Городиська, Я. Ґерґель, О. Дуб, S. Duffy, І. і М. Жиґа, М. і А. Задойні, А. і О. Клепач, С. Ковальська, П. Корлятович, д-р Я. і М. Кривяки, С. Кріслатий, В. Крук, Л. Кусяка, І. Мацина В. і А. Мисів, д-р М. і Л. Мичковські, F. Nunnari, І. Оліяр, В. і Ю. Паньків, D. Pascai, О. Пашкевич, Р. і В. Пестики, мґр М. і Я. Піхурко, І. і М. Полянські, К. Рибалт, О. Росул, І й О. Руденські, д-р Ю. і М. Русини, E. Slane, С. Теркала, М. і Ю. Трач, Ю. і В. Турчики, Е. Фендерис, А. і А. Хомик, В. Швед, В. і Г. Шіпка, Г. і М. Штайнгаґени, І. Яремко.
По 5.00 дол. — J. Arnd, І. й Н. Бачинські, Н. Влосовіч, А. й І. Вовк, А. Данилевич, М. і А. Петрівські, Д. і А. Скибик, О. Фединська, С. Хома. Разом — 1,270.00 дол.

РОЗПОДІЛ ПОЖЕРТВ:

Бібліотека С. Петлюри, Париж — 200.00 дол.; Пам'ятник Митрополитові В. Липківському — 200.00 дол.; Студіон О.О. Студитів — 200.00 дол.; Служби Божі — 155.00 дол.; Братство Броди-Лев — 150.00 дол.; „Вісті Комбатанта" — 150.00 дол.; Патріярший Фонд — 100.00 дол.; журнал „Наше Життя" — 70.00 дол.; Українські Студії в Гарварді — 20.00 дол.; Український Музей-Архів, Клівленд — 15.00 дол.; Собор св. Йосафата, Парма — 10.00 дол.

(Датки на пам'ятник Митр. В. Липківському й журнал „Наше Життя" покрито з пожертви 33-го Відділу СУА ім. Лесі Українки").

Нехай Всевишній вселаскаво винагородить Усім сторицею!

дружина — ІВАННА
сини — РОМАН з ДРУЖИНОЮ МИРОН

БРАТСТВО кол. ВОЯКІВ І УД УНА в НЮАРКУ

повідомляє в глибокому смутку, що дня 7-го квітня 1984 р. відійшов у Вічність довголітній член Управи та бувший підстаршина

бл. п. БОГДАН ФЕДИК

Доньці Мирославі та синові Михайлові та всій ближчій і дальшій Родині складаємо щирі співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

СТАНИЦЯ в НЮАРКУ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Для вшанування св. пам'яті нашої Найдорожчої ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБЦІ

ОЛЬГИ БЕКЕСЕВИЧ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. дня 19-го квітня 1984 р., о год. 9:30 ранку.

МУЖ, ДІТИ І ВНУКИ

У нашому горю і глибокому смутку, ми зазнали багато виявів щирого співчуття від Родини, Приятелів і Знайомих.

Цією дорогою висловлюємо нашу щиру подяку Всім, що прийшли попрощати Покійну на Вічну дорогу і взяли участь у похоронних відправах.

Дякуємо Всім, які зложили пожертви на Служби Божі і щирі датки на добродійні цілі.

В пам'ять Покійної зложили:

на Наукове Товариство ім. Шевченка

родина Тарапацькі	$20.00
Наталія і Василій Савицькі	10.00
пані О. Іліяшенко	10.00
пані А. Дрозд	20.00

на Український Музей в Ню Йорку

Євгенія і Богдан Остапюк	$25.00
Борис Остапюк	50.00
Степан і Мирося Грубі	30.00

на церкву св. Івана Хрестителя в Нюарку

пані Демчук	$10.00

на Американці за людські права в Україні

пані Демчук	$10.00

на Стипендійну Акцію в Баразилії

Ліда і Богдан Крамарчук	$15.00

Хай Всевишній винагородить Вас усіх своїми щедрими ласками.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ, ВІДДІЛ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

повідомляє Українське Громадянство та Членів Товариства Українських Інженерів Америки, що 9-го квітня 1984 р. ненадійно відійшов у Вічність у Філядельфії, Па.

бл. п. інж. ОЛЕКСАНДЕР ТУРЧИН

член Т-ва Українських Інженерів, член Управи Філядельфійського Відділу.

ПАРАСТАС — в п'ятницю, 13-го квітня 1984 р. о год. 9-ій веч. в похоронному домі Насевичів при 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в суботу, 14-го квітня 1984 р. о год. 9:30 рано в церкві Благовіщення у Melrose Park, Pa., похорон на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс, Па.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ШКОЛА КОБЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА, ДІТРОЙТ

В глибокому смутку повідомляє Українське Громадянство, що з Волі Всевишнього, дня 6-го квітня 1984 р. відійшов у Вічність

бл. п. ГРИГОРІЙ ТРОХИМОВИЧ КИТАСТИЙ

батько української молоді кобзарського мистецтва, композитор і диригент Капелі ім. Т. Шевченка в Дітройті

Опечаленій Родині і Його капелям висловлює глибоке співчуття.

АДМІНІСТРАЦІЯ ШКОЛИ

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, що її очолює інж. Роман Ракочий, ст., встановила такі дати турнірів на Союзівці в 1984 році:

* 7-8-го липня — УСЦАК-Схід
* 11-12-го серпня — Подвійні ігри
* 31-го серпня — 3-го вересня — Крайові чемпіонати УСЦАК
* 22 - 23-го вересня — Запрошеневий УНС
* 13 -14-го жовтня — КЛК

Мілена Рудницька
НЕВИДИМІ СТИГМАТИ
Ціна: $16.25 з пересилкою
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Увага! Увага!
Із нових видань
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА
можна вже замовляти в книгарні при Свободі
ІВАН ФРАНКО —
МИСТЕЦЬ І МИСЛИТЕЛЬ
ЗБІРНИК ДОПОВІДЕЙ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 125-РІЧЧЯ НАРОДИН І 65-РІЧЧЯ СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА
за ред. Евгена Федоренка
212 сторінок. Ціна $15.00, порто $1.00.
Книжка у твердій полотняній обгортці.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
ЗАМОВЛЯТИ:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ БУТИ МОЛОДИМИ Й ГАРНИМИ ПЕРЕВЕДІТЬ ПЛАСТИЧНУ ОПЕРАЦІЮ
АМЕРИКАНСЬКИЙ СЕРВІС ПЛАСТИЧНОЇ ХІРУРГІЇ
положений у престижевому центрі Мангаттан при Парк Авеню у Ню Йорку, відомий з цього, що може змінити зовнішній вигляд на такий, який клієнт бажає. Поручаємо слідуючі послуги по найбільш доступних цінах:
• НАТЯГАННЯ ШКІРИ НА ЛИЦІ — $1500; • ГОРІШНІ І ДОЛІШНІ ПОВІКИ — $1200; • ЛИЦЕ Й ОЧІ — $2500; • НІС (зміна форми) — $1200; • ВУХА (поправка) — $1000; • УСУНЕННЯ БЛИЗН — $400; ПОПРАВКА ФІГУРИ (груди, живіт).
ОПЕРАЦІЯ РАНО, ПОВОРОТ ДОДОМУ ЦЬОГО САМОГО ДНЯ.
ІНФОРМАЦІЇ ВІД ГОД. 9:00 РАНО ДО 1:00 ПО ПОЛ.
ТЕЛ.: (212) 252-0550. БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ.
ПРИЙМАЄМО МЕДИЧНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

УКРАЇНЦІ!

Підтримайте законопроєкт ч. 4459, що його внесли 60 конґресменів. Цей закон створить Комісію, оплачувану державними фондами, для дослідження причин і наслідків голокосту в Україні в 1932-33 роках.

Організація — Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) — започаткувала масову акцію листами до американських законодавців у цій справі. Включіться в це діло. Ваша фінансова, або активна участь необхідна.

Посилайте Ваші пожертви та звертайтеся за інформаціями до:

AMERICANS FOR HUMAN RIGHTS IN UKRAINE
43 Midland Place ■ Newark, N.J. 07106

Now available

THE GREAT FAMINE IN UKRAINE: THE UNKNOWN HOLOCAUST

Compiled and edited by the editors of The Ukrainian Weekly

Published by the Ukrainian National Association

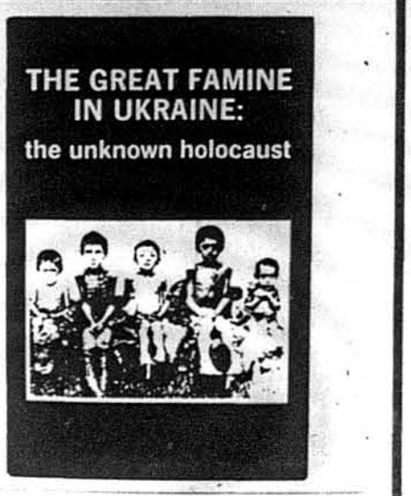

Featuring:
DR. OMELJAN PRITSAK: Foreword
DR. JAMES E. MACE: The man-made famine of 1932-33: what happened and why
DR. MYRON B. KUROPAS: America's "Red Decade" and the Great Famine cover-up
MARCO CARYNNYK: Malcolm Muggeridge on Stalin's famine: "deliberate" and "diabolical" starvation
EYEWITNESS RECOLLECTIONS
DISSIDENTS ON THE FAMINE

Available only from SVOBODA PRESS, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

Price:
1-9 copies ..... $3.00 per copy, plus $1.00 postage and handling per order
10-19 copies ..... $2.50 per copy, plus $2.00 postage and handling per order
20 or more copies ..... $2.50 per copy, plus $3.00 postage and handling per order

ALL ORDERS MUST BE PREPAID. MAKE CHECKS PAYABLE TO SVOBODA PRESS.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.

Трагічні...

Закінчення зі ст. 2.

Біблії на українську мову. Цю працю він продовжував аж до своєї смерти — і хоч частини її були друковані ще за Кулішевого життя, то повна Біблія появилася вперше щойно 1903 року. Том оригінальних поезій і есеїв „Хуторна поезія", що появився у Львові 1882 року, приніс Кулішеві нову славу і утвердив його місце в літературі як „вправного майстра вірша" (що признає навіть совєтська „Історія української літератури" (Київ: 1968, т. 3, с. 265). Поезії і поеми написані в останні роки життя вийшли книжками „Дзвін" (Женева, 1893) та „Хуторні недогарки" (надруковані вже після смерти автора, в Харкові 1901 р.) Кулішеві зацікавлення магометанством та автобіографічні нотки новознайденої подружньої гармонії знайшли віддзеркалення в Кулішевій поемі „Магомет і Хадиза". В останньому десятилітті свого життя Куліш багато уваги віддавав перекладам із західньоевропейських літератур. В році Кулішевої смерти — 1897 — появилася друком його книжка „Позичена кобза", що включала переклади з Шіллера, Ґете, Гайне і Байрона. Переклади з Шекспіра, включно з „Гамлетом" опублікував Іван Франко вже після Кулішевої смерти. Куліш був людиною невичерпної енергії, невсипущої праці. Точний, упорядкований, педантичний — він вмів працювати зорганізовано й регулярно і праця була йому в житті найкращою терапією. Через те і продуктивність його подиву гідна і слід його в нашій культурі — величезний.

Не зважаючи на ярлики совєтської енциклопедії, П. Куліш не був ні „буржуазним", ні „націоналістом". Куліш часто висловлювався проти урбанізації, трактував місто як конечне зло і, — як каже Ю. Шевельов, — стояв ближче до февдалізму, як до капіталістичної буржуазности. І хоч Куліш був безсумнівним українським патріотом та вперто вірив у майбутнє української культури, то націоналістом, самостійником він не був. Навпаки, він часто виступав за політичну єдність України з Росією і це приводило його до конфліктів з українцями-самостійниками і, як наслідок, до Кулішевого відчуження від української громади.

Факт, що такі контроверсійні і повні суперечностей постаті нашої інтелектуальної історії як Пантелеймон Куліш, Володимир Винниченко та Микола Хвильовий можуть бути нарешті — і є — в центрі уваги сьогоднішніх еміграційних дослідників є доказом зрілости українського еміграційного літературознавства і української громади взагалі. Книга професора Луцького матиме напевно ще не одне видання і було б побажаним, щоб у наступних виданнях збагатити її проглядною хронологією Кулішевого життя та вибором документальних фотографій.

У сторіччя...

Закінчення зі ст. 2.

будовою церков і економічними справами краю. Оснував „Народну Торгівлю", що її пізніше захопили у свої руки москвофіли. Студіював архітектуру, приглядався Нагірний до ходу економічного життя у Швайцарії, головно ж до організації споживчих установ. Результатом тих обсервацій була передусім його стаття „Як собі люди в біді помагають", опублікована в „Ділі" 1883 року, а впарі з тим думка оснувати „Народну Торгівлю", яку того ж року переведено в діло. На становищі директора тієї установи прожив Нагірний від початку її існування до останніх днів свого життя, отже, 38 літ.

Дуже важкі були початки „Народної Торгівлі". Піонер нашої кооперації, Нагірний, зумів приєднати для справи директора „Торговельного Дому" у Станиславові, Аполлона Ничая, колишнього гімназійного вчителя. Удвох вони започаткували оснування гуртівні, опертої на капіталі членських паїв. Хоч громадянство поставилося до справи байдуже, а деколи навіть вороже, вони не покидали справи й 8-го грудня 1883 року пощастило їм відкрити крамницю у Львові. Як скромно це все ще тоді виглядало, хай скаже факт, що крамниця була приміщена в хаті Ничая при вул. Вірменській ч. 2, а сам директор Ничай стояв за прилавком і обслуговував покупців. Наладнана з одною крамничкою та 684 гульденами капіталу, по році існування „Народна Торгівля" мала вже чотири склади з 29 працівниками й нараховувала вже 382 члени і 27,872 корон плачених уділів. А 30-го червня 1943 року, себто в 60-ліття свого існування, мала „Народна Торгівля" вже 106 крамниць, 14 баз і 6 виробництв у Львові та в краю: 14 філій, які вели 123 крамниці, 15 баз, 5 виробництв, 3 ярині городи й 12 складів соли. Персонал її тоді нараховував 1,250 працівників, 27,318 членів, які вплатили 1,513,675 злотих уділів. Наш загал був освоєний з думкою, що торгівля — це не тільки привілей жидів і що праця за прилавком не компромітує людини. А колись на установчі збори „Народної Торгівлі" годі було осягнути стільки зацікавлених, щоб вибрати управу, а коли відкривали першу крамницю у Львові, то довелося товар купувати за позичені гроші.

Нагірний і Ничай, хоч різнилися політичними переконаннями (Нагірний був палкий народовець, а Ничай — москвофіл), взялися в повній гармонії до праці, в якій знаменито один одного доповнювали: Нагірний займався головно організацією та пропагандою нової ідеї, а Ничай, тихий педагог, вів торговельну частину праці.

„Народна Торгівля" відгукувалася на різні народні й суспільні цілі та завжди йшла назустріч кооперативним потребам, особливо на західніх окраїнах. Зокрема слід підкреслити її виховну діяльність. Вона причинилася до скріплення нашого елементу по містах та до створення нашого купецтва. Але вона не була єдиним полем діяльности В. Нагірного. Він брав теж активну участь у громадському, а навіть політичному житті.

Причинився до заснування товариства українських ремісників „Зоря", Ремісничої Бурси, жіночого промислового Т-ва „Труд", Т-ва „Народна Гостинниця", Т-ва українських слуг і зарібників, був першим довголітнім головою „Сокола". В 1883-1884 роках редагував „Нове Зеркало", а з п'ятим числом перебрав редакцію „Господаря і Промисловника", часопису заснованого Ничаєм, і вів його до 16-го червня 1887 року. В. Нагірний помер 1921 року, проживши 74 роки.

Познайомились із Савдійською Арабією

У березні 1984 році, коли весна почала вгощати довкілля природи тільки ніжним теплом, присутні зі залі Народного Дому в Ірвінґтоні, Н. Дж., злинули думками ген аж до Савдійської Арабії, де сонце уміє розщедрюватися до 120 ступенів Фаренгайта. Із цікавістю злинули тому що 28-ий Відділ СУА в Нюарку влаштував в передвечірніх годинах зустріч численних громадян із С. і О. Олесницькими.

Слава і Остап Олесницькі чималу кількість років жили в Савдійській Арабії і усе пережите там передавали нам у доповідях, які на добірному поземі збагатили нас знанями про цю країну.

Програмою проводила милозвучно із мистецьким хистом імпрезова референтка Відділу Валя Калин. Перед доповідями присутні мали нагоду познайомитись із експонатами мистецьких виробів не тільки Савдійської Арабії але й Індії, Туреччини, Сирії, Єгипту зокрема біжутерією. Особливу увагу звертали на себе вовняні з верблюжим волосям килими Савдійської Арабії. На виставці було багато інформативних знімок із будівель та краєвидів, були також і журналістичні видання.

Доповіді були непересічно цікаві і змістовні, неначе ми самі ходили по стежках, простелених словами подружжя Олесницьких, ходили поруч них, переживали з ними. Вони ж бо докладно, починаючи від передання географічного положення Савдійської Арабії не лише заявляє свою віру в Бога, але забов'язаний проводити її в щоденне життя, додержуючись всіх вимог їхніх віроісповідань. Також довідались ми про права жінок в С. Арабії, яким ще далеко до всього того, чим може користуватися жінка західнього світу, включно із забороною кермування автомашиною.

Познайомились ми ближче і з другом савдійських арабів з тваринного світу, верблюдом. Зокрема про його незаступиме значення в нелегких, а часто й дошкульних подорожах пісковими пустелями. Верблюди— незаступні, включно з молоком самиць, яке стає у пустелях харчовим середником подорожуючих.

Повчаючі доповіді переплелись мелодіями з арабського світу у фортепіяновому виконанні професора Дарії Гординської-Каранович: „Арабські ночі" А. Бородіна, народна арабська „Заколисна пісня", і „Арабські ночі" Вілліяма Шера. Не менше ніж доповіді, мелодії хвилювали, особливо збагачені поетичними поясненням їхнього змісту проф. Дарією Каранович.

Відтак продовжувались доповіді про країни, що межують із Савдійською Арабією, куди панство Олесницьких їздили на прогулянки. Вони викликали численні запитання, на які присутні одержали вичерпні відповіді.

Після закінчення доповідей—„казкових прогульок" за словами Валі Калин, присутні угощались солодким, чаєм і кавою, що їх приготували гостинні союзянки господарчої ділянки.

Ірина Дибко

Р. Конквест...

Закінчення зі ст. 1.

Під час семінару інший запитувач спитав д-ра Конквеста, чи можна уважати український голод непередбаченими консеквенціями невдалої спроби примусово колективізувати сільське господарство в совєтах. У відповідь д-р Конквест сказав, що колективізація в основному в час перед голодом вже була закінчена в Україні, і що експорт зерна в той період з економічного боку дуже мало давав совєтам, а той факт, що українські терени, охоплені голодом, були запечатані для виїзду і в'їзду, свідчить про те, що ця політика винародовлення була навмисною. Звичайно, ми не можемо відділити самої постанови Сталіна впровадити політику навмисного виморювання голодом цілих мас населення так само, як не можна ізолювати самої постанови Гітлера винищити жидівське населення. Але ми можемо відокремити Сталінові мотиви, його поінформованість, що саме сталося в той час, і його відмову пом'якшити ситуацію, тобто уневажнити політику, яка спричинила голод і його наслідки.

Кілька днів перед згаданим семінаром у Гарварді була доповідь у Центрі російських студій Теодора фон Ляуе, професора-емерита з Кларк коледжу. Багато з тих, які брали участь в семінарі д-ра Конквеста, були присутні на доповіді проф. фон Ляуе, коли цей прелеґент назвав „моральною гипокризією" таке явище, де люди, які ніколи не зазнали на своїй шкірі „труднощів" підсовєтського господарства, тепер судять Сталіна за його переступи, замість того, щоб усім тим, хто студіює підсовєтську дійсність, натомість старатися так вести свою дослідницьку роботу, щоб зменшувати, а не збільшувати напруження поміж суперпотугами в цей нуклеарний вік.

Слухаючи ці уваги проф. фон Ляуе, автор цих рядків, присутній на його викладі, вказав професорові, що Нюрнберзький принцип стверджує, що хоч ми не розбирали докладно щоденних дрібниць і труднощів повоєнної Німеччини (по Першій світовій війні), проте це було не тільки наше право, але й наш обов'язок засудити злочини супроти людства. А намагання сліпо зменшувати напруження поміж країнами, даючи німцям все те, чого вони вимагали в Мюнхені, якраз довело до вибуху Другої світової війни.

Коли ж один учасник семінару в УНІГУ дав згаданий цей арґумент професора фон Ляуе під розгляд д-ра Конквеста, він підкреслив, що ані Перша світова війна, ані революція не зробили такого страшного спустошення в людському житті, як це зробив Сталін у мирний час. Наша політика — продовжував д-р Конквест — супроти СССР не може бути базована на припущеннях, якими хотіли б ми бачити керівників совєтів, але радше має базуватися на тому, що вони є насправді і як це сталося, що дійсність і вони є такі, а не інші, і чому.

(Переклад Л. В-ої)

ти тих осіб, які були спричинниками й виконавцями голодомору.

Д-р Конквест далі говорив, що ці три тісно між собою пов'язані проблеми: примусова колективізація, розкуркулювання і штучний голод, були, властиво кажучи, відділимі одна від одної в тому сенсі, що кожна з цих проблем могла існувати і окремо одна від одної. Можна було вести кампанію за примусове об'єднування селян у колгоспи — без потреби фізично усувати так званих куркулів із сіл; і також можна було вивезти куркулів із села — без того, щоб пригноблювати все селянство в цілому; теж сам голод не був неуникнимим наслідком ані колективізації ані розкуркулювання. Сталін міг би, якщо б хотів, запобігти цілком голодові або його припинити тоді в кожний час, лише треба б було йому видати селянам приділ зерна і відпустити худобу, що були наявні. Але той факт, що українським селянам було заборонено виїжджати чи пішки виходити з своїх теренів, а тим, кому пощастило в суміжній Росії роздобути трохи хліба, заборонялося привезти той хліб через кордон в Україну, — це вказує на те, що цей голод був навмисним і свідомим намаганням розправитися з Україною, як з нацією. Все це вказує на те, що це була така політика, установка уряду; і як ще більший доказ того є те, що в той час проводилася рівнобіжно кампанія проти українських національних інституцій і культурного самоствердження українців.

Треба сказати, що доказів на це в жадному разі не бракує і інформацій про те, що тоді діялося, є багато. Клопіт утому, що досі ніхто насправді не робив справжнього зусилля звести до купи всі ці відомості в такий спосіб, щоб висвітлити один з найбільш трагічних і найбільш страшних кримінальних злочинів цього століття.

Згідно з офіційними совєтськими даними з замовчаного перепису населення 1937 року, всього населення в СССР тоді нараховано було 163,772,000 осіб; це було на 14.5 мільйона менше, ніж цього очікувалося згідно з демографічними передбачуваннями на цей період. Припустимо, що зо три мільйони цього недобору населення можна віднести на рахунок зменшення народжень, але понад 11 мільйонів людей мусіло загинути передчасно в СССР протягом цього часу. Приблизно три мільйони „куркулів", один мільйон казахів і сім мільйонів селян з голоду в 1932-1933 роках, 80 відсотків з яких були українці. Ці числа, здається, є точні, додав д-р Конквест, приблизно до точности півмільйона душ.

Відповідаючи на пропозицію висловитися про родю кореспондента „Ню Йорк Таймсу" Волтера Дюранті, д-р Конквест вказав на те, що протоколи британського міністерства закордонних справ виявляють, що в той сам час, коли Дюранті публікував у Ню Йорку навмисні дезінформації, він подавав дуже точні звіти до британської амбасади у Москві. Д-р Конквест зауважив між іншим, що нагорода Пуліцера для Дюранті, якою „Ню Йорк Таймс" і досі пишається, дана неправильній особі.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР Вілліям Френч Смит порадив президентові Роналдові Реґенові, щоб він найменував Керол Е. Дінкінс, колишню високу урядничку в Департаменті справедливости, на заступника генерального прокуратора. Якщо Президент погодиться з пропозицією Смита, а Сенат затвердить її на цьому пості, то Дікінс буде найвищою становищем жінкою затрудненою в Департаменті справедливости. В політичних колах навіть не сумніваються, що 38-річна К. Дікінс має всі вигляди на номінацію і потвердження в Сенаті.

ДОПОВНЯЛЬНІ ВИБОРИ В САЛЬВАДОРІ визначено на 6-го травня, бо загальні вибори на президента країни, які відбулися 25-го березня і в яких брало участь шість кандидатів, не дали абсолютної більшости жадному, і, згідно з конституцією країни, доповняльні вибори будуть поміж двома кандидатами, які дістали найбільше голосів. Два кандидати, які змагатимуться за президентство, є Хозе Наполеон Дюарте, провідник Християнських демократів, і Роберто Д'Обуїссон з правого Націоналістичного республіканського об'єднання. Якщо у виборах переможе цей другий, то ЗСА не буде допомагати Сальвадорові ні зброєю, ні фінансово, — кажуть речники Конгресу ЗСА, бо Палата Репрезентантів не ухвалить жадних фондів для країни в тому разі, хоч в Сальвадорі ведеться повстанська боротьба лівих сальвадорських партизанів проти леґітимного сальвадорського уряду.

ЩОРІЧНИЙ ПЕРЕГЛЯД американським Пентаґоном стану озброєння і воєнного поготівля в СССР, згідно з реляціями Каспара Вайнберґера, які робляться на підставі різних аналіз, інформацій, розвідок, фотографій із сателітів і на підставі самих совєтських джерел тощо, виявив, що совєти далі намагаються добитися панування в світі. Під квантитативним оглядом, сказав американський секретар оборони К. Вайнберґер, ЗСА стоїть позаду Совєтського Союзу, але під квалітативним оглядом американські збройні сили все ще перевищують совєтські, і цю перевагу слід затримати й на майбутнє, якщо Америка має залишитися в проводі вільного світу проти намагань СССР вести далі експансію.

Вступайте в члени УНС

ГОЛОВА СПРАВЛЯЄ

Голова Осередку СУМА ім. ген хор. Т. Чупринки в Ню Йорку, Марійка Гаргай, прохає виправити помилку авторки допису „25-річчя школи українознавства" („Свобода" ч. 68 з 11-го квітня ц. р.) Христини Цеврій, що торкається суми пожертв на потреби школи українознавства при цьому Осередку. Д-р Р. Гуглевич подарував від Кредитівки „Самопоміч" на потреби школи 250 дол., а В. Калинович від УСК-у — 500 дол. — Ред.

Володимир Барагура
МЕЧ і КНИГА
Ілюстрації П. Андрусева і М. Михалевича.
Ціна 7.00 дол. з портом.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

■ REAL ESTATE ■
9 ROOMS
3 baths, ¼ acres, many extras, near schools & stores, good condition, must sell, please make reasonable offer.
(914) 626-2113

Різне
"MINERAL ICE"
Натуральна мазь для терплячих від болів — ревматичних, мускульних і суглобних запалень. Усуває болі лагідно і швидко. Чек на $13.95 за 1 фунт висилайте до:
"MINERAL", 2103 Niles-Cortland Road
Warren, Ohio 44484

● НА ПРОДАЖ ●
НА ПРОДАЖ
ПАРЦЕЛЯ — ГАНТЕР, Н. Й.
Лексінґтон, дорога 23А, 1 миля до української церкви, 2¼ акра, чудовий вид, $12,000.
Тел.: (201) 547-3103
або (201) 332-9441

■ REAL ESTATE ■
PANORAMIC VIEW from luxurious 4 bdrm ranch. Custom kitchen, frplc, oil or wood heat. 3 car garage, private. 55 acres. Ponds, some woods, 7 miles to Soyuzivka. $195,000.
2 ALL YEAR HOMES, 6 rooms each, 2 baths, frpls + 3 room bath/cottage. Private, 8 miles Soyuzivka. $100,000.
RUTH TERWILLIGER BKR.
Wawarsing, N.Y. (914) 647-6357

• FUNERAL DIRECTORS •
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222